

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"
Published every Friday by the
LITHUANIAN SOCIALIST FEDERATION OF AMERICA
[Incorporated April 28, 1908.]
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"
Išleista kas penktą dieną
LIETUVIŲ SOCIALISTŲ SAJUNGOS AMERIKOJE
Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908.
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

Nr. 27.

Philadelphia, Pa., 7 d. Liepos (July), 1911 m.

Metas VII

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

TURINYS.

VISUOMENIŠKI REIKALAI.

J.B.S.	Kapitalistiškoji ekonomija išvysto ir tt.....	321
"	Bergerio prakalba apginime darb. klesos.....	322
Barabošius	Lytiškasis klausimas auklėjime.....	323

ŠIS BEI TAS IŠ AGITACIJOS

Jie «kvaili».....	325
Soc. atstovo Bergerio prakalba kongrese.....	326
Redaktorių atsišaukimas.....	326

BELETRISTIKĄ ir POEZIJĄ.

Barabošius	Taip buvo.....	326
KORESPONDENCIJOS.....		328
SAJUNGOS REIKALAI		329

Baltramiejaus Naktis.

Yra tai puikus romanas francuzų. Svarbus tikėjimiški ginčai. Labai žin-
geldžios paslaptys karalių, vyskupų ir kunigų.

Kaip dievobaimingi katalikai, su palaiminimu bažnyčios, tik viena nakčia
išskerdė 60 tūkstančių žmonių Paryžiuje. Dviejų mirštančių kalba bedlievio su
kataliku, kaip jie tada atjaučia, ir kaip dēlei karaliaus brolis broj nušovė ir dar
daug visoklų akyvunų mislijantiems žmonėms. Kunigai draudžia tą knygą
skaityti. Ji reikalinga kiekvienam perskaityti.

„Baltramiejaus Naktis“ didelė knyga; kaina tik 75c.
Iš keltų tūkstančių likosi jau tik 80 egz. Pasiskubink gauti. Adrisnokite:

JOHN NAUJOKAS, 120 Grand St., Brooklyn, N.Y.

„KOVOS“ SPAUSTUVĖ

SPAUDINAME VISOKIUS SPAUDOS DARBUS:
plakatus, tikietus, programus, vizitines kortelės, konstitucijas, knygas, paveikslus, atvirutes, laiškamams popieras, čarterius ir t. t. įvairiose kalbose.

„KOVOS“ spaustuvė nuo Naujų Metų žymiai pagerinta, spalvuotas darbas tik ką neseniai investas. Visos mašinos varomos elektriška pajiega, todėl, darbus visuomet atliekame GREITAI, GRAŽIAI ir ATSAKANČIAI, UŽ LABAI PRIEINAMĄ PREKĘ ir visuomet į UŽSAKYTĄ LAIKĄ!!

„Kovos“ Spaustuvė priima darbus ne tik nuo vietinių gyventojų, bet ir iš kitų miestų pačta ar expressu. Turintieji kokius spaudos darbus, ar šiaip kokius reikalus kreipkitės ypatingai ar laišku sekančiu adresu:

KOVA 1815 East Moyamensing avenue,
PHILADELPHIA, PA. TELEPHONE KEYSTONE
MAIN, 2958.

THE LITHUANIAN
WEEKLY

„KOVA“

PUBLISHED EVERY
FRIDAY BY THE

Lithuanian Socialist Federation of America

J. B. SMELSTORIUS, Editor

A ŽYMONTAS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES
in all parts of the World

One year	\$2.00
Six months	1.00
Three months	.50

PRENUMERATA
visoje dalyje sviete

Vieniems metams	\$2.00
Šešiemis mėnesiams	1.00
Trims mėnesiams	.50

ADVERTISEMENT RATES ON
APPLICATION.

APGARŠINIMU KAINOS ANT
UŽKLAUSIMO.

„KOVA“

1815 E. Moyamensing Ave.

Philadelphia, Pa.

Telefonas, Keystone, Main 2958.

IŠPARDAVIMAS

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokytojo (apdaryta).....\$1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokyti skaityti ir rašyti be mokytojo.....15c
Naujas Būdas mokyti rašyti be mokytojo.....10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų su pav. (apdaryta).....35c
:: :: :: Viso \$1.60. Dabar parduodu už \$1.00. :: :: ::
Pinigus stūkite per Money Order į šiuo adresu:

P. MIKOLAINIS

P.O. Box 62

New York City

“Feeling Better Already
Thank You!”

Mielai aš pa-
klausanu jūsų
patarimo ir iš-
titrynau su

Dr. Richter'io
Pain-
Expelleriu.

Dingo skaudėjimas kakle ir diegi-
mas šone, jaučiuos visiškai gerai. Pri-
valo būti kiekvienos šeimos šepo. J.
Sergėkis nuo pamėgdžiotų. 25c. ir 50c.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York.
Richter io Congo Pillės yra geros nuo viduriu sukietėjimo. 25c. ir 50c.

Pranešimas.

Šiuomi pranešame, kad jau sulaukėme ir N1 š.m «Visuomenės» Prekė N. tik 25c. Kartu NN. 1, 2, (trečias jau išsibaigė) 4, 5, 6 7, 8-9, 10, 11-12 ir nr. 1 11m. tik už \$1.90.

Podraug pranešu, jog *Visuomenės* pakolaik ne visi numerai išsiparduoda. Jeigu draugai taip mažai reikalauis ir ant toliaus, tad būsiu priverstas pranešt «Visuomenės» išleistuvei, idant daugiau nesiuntinėtų, nes nenoriu, kad S-ga perdaug išiskolintų «V-s» leidėjams. Todėl draugai, jeigu norite tą vienatinį Lietuvoj išeinantį laikraštį, kuris rūpinasi mūsų visų reikalais, paremti, tad jūsų pareiga daugiau rūpintis jo platinimu.

Reikalaudami «Visuomenės» ir siųsdami pinigus, adresuokite ekančiai:

«KOVA» 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa

KOVOS Agentai.

- J.BUKANTIS, 172 Endicot st., Boston, Mass.
- K.DEMIKIS, 41 New Empire st., Wilkes Barre, Pa.
- A.L.REIKAS 4547 Cambridge st., Philadelphia, Pa. Frankford.
- A. J. NERIS Box 195 Easton, Pa

LIETUVIŲ SOCIALISTŲ SAJUNGOS IŠLEISTOS KNYGOS, KURIAS KIEKVIENAS SAJUNGIETIS BUTINAI TURĖTŲ PERSKAITYT IR PLATINT.

- 1. Politiškas minių straikas 8c.
- 2. Kūdikių vergija «laisvoje» Amerikoje 5c.
- 3. Kovotojų Giesmės 15c.
- 4. Priekus Engels 15c.
- 5. Moters ir politika 15c.
- 6. Kunigai, bedieviai ir socialdemokratai 10c.
- 7. Darbininkų spauda ir jos priežastis 10c.
- 8. Valstybė ir socializmas 10c.
- 9. Ateities surėdymas 15c.
- 10. «Trinitas» (dar spaudoje) 75c.
- 11. Darbininko sveikata 10c.
- 12. Socialdemokratų mokslo pamatai 20c.
- 13. Prasikaltimai ir Prasikalteliai 10c.
- Netikėtai, 3-jų veismų komedija 10c.

APART ČIA PAMINĖTŲ KNYGŲ «KOVOS» ADMINISTRACIJOJE — KNYGŲ SANKROVOJE GALIMA GAUTI VISAS KITAS KNYGAS, KOKIOS TIK YRA IŠLESTOS LIETUVIŲ KALBOJE.

«K O V A»

1815 E. MOYAMENSING AVE., PHILADELPHIA, PA.

Neskaitykit „Dilgelis“!

Nes tai bjauriausias laikraštis. Taisybę į akis pasako, ir tai da kaip? Vis pro juokus! Eina kas DVI SAVAITI. Kas nenori išmėklinti ir greitai padaryt savo protą, tegul nelma „Dilgelis“ nė į rankas! Jose nuolat rašo Z. A., Bevardis, Lydeka iš Krūmo, Jovaras, J.B. iš B. ir kiti. Daug visko sutelpa, nes jau 5-tas sykis pasididino (tokios kaip kiti didieji laikraščiai). Tik kainata pati: \$1 metams, 60c pusel metų. O dabar UŽSIRAŠANTIEMS DUODA PUSĖ DOLERIO DOVANŲ! (knygomis, kokias norit). Jūs arba jūsų doleris tegul kreipiasi šiuo „Dilgelis“ adresu:

Baltrusaitis Bros. 2400 Fifth Ave. ::
::: Pittsburg, Pa.

DIDIS GYDYTOJAS

Dr. IGNOTAS STANKUS M.D.

Pabaigęs daktarišką mokslų universitete Valstijos Indiana ir baigęs kvotimus augščiauioj ir jau paskutinėj mokykloj New York Post-Graduate MEDICAL SC. COL & HOSPITAL, kurioje specialiai išsilavina gydyme visokių pavojingiausių ligų ir daryme operacijų; pabaigęs tą mokslą įgauna vardą angšto, didžio daktaro. Dr. Ig. STANKUS, per kiek laiko buvo miestavų daktaru Indianapolis, Ind., kur turėjo didelę praktiką gydyme įvairių ligų, atlikdamas savo užduotį kuogeriausiai ir užganėdinančiai, dabargi pasišventęs labui savo brolių tautiečių, ir kad apsaugot juos nuo išnaudojimo per nesąžiniškus daktarus, įrengė savo locną naminį ligonbūtinį ir:

KVIEČIA VISUS PAS SAVE SAKYDAMAS:

Jeigu sergi, ar kenkia kas sveikatai, skubiai kreipkis pas mane ypatingai arba laišku, o būsi išgydytas. Jeigu kiti daktarai pripažino ligą neišgydoma, neabejok, nes aš turėdamas didesnę praktiką ir augštesnį mokslą, tau pagelbėsiu ir suteiksiu tikrai brolišką ir sąžinišką rodą. Kiekvienas iš atsišaukusių persitikrįs, kad esu pabaigęs didesnį daktarišką mokslą ir galiu geriau gydyti negu kiti daktarai svetimtaučiai.

:: :: :: APSIMU PASEKMINGAI IŠGYDYTI :: :: ::
Nuo reumatizmo, skaudėjimo ir gėlmo sąnarių, kaulų, strėnų ir šonų; nuo visokių kraujų ligų, užkietėjimo ir neveikimo vidurių, išbėrimo, kūno niežėjimo, visokių spuogų, dedervinių ir silkinimo plaukų; galvos skaudėjimo, nuo širdies ligos, inkstų, plaučių, kepenų. Nuo visokių nerviškių ligų, neuralgijos, drebtėjimo sąnarių, zemlogojimo ir išgačių; nuo greito nullimo, sunkaus kvėpavimo, persaltimo ir nuo visokių slogų. Nuo visokių užkrečiamų lytiškių ligų ir visokių kitokių nuslopėjimų sveikatos. Taipgi nuo visokių moteriškių ligų, skausmingų mėnesinių, baltųjų, tekėjimo ir gumbo ligų:

TURIU SPECIJALIŠKĄ DIPLOMĄ DEL DARYMO OPERACIJŲ

Ištikus būtinam reikalingumui operacijos, kada vaistai negal pagydyti kaip tai: augimo vėžio silvyje ir visokių akmenų, skaudulių ir gūžių, ar tai būtų pūščje, inkstuose, kepenyse ir žarnose, viską tą su pagelba operacijos galima pašalinti kuogeriausiai ir už menką mokestį. Dabar taipgi operuojas ant kaulų emegonų, gročių ir lytiškių organų, kaip vyrų taip ir moterų. Iš esinų pritrauktas rankas ir kejas. Gydas su naujais būdo operacija rapturą už menką prekę. Perta kreipkitės kiekvienoje ligos pas mane. Jeigu negalima pribūti ypatingai, tai parašykite ką skauda ir kokius ne-veikumus jaučiate savyj, o aš suprasiu ir ištyręs duosiu rodą, o jeigu reiks, prisijau ir gyduos, kaip toll negyventumėte: Amerikoj, Anglijoj, Kanadoj ar kitose šalyse. Ateilankantiems ypatingai ir dėl operacijų, turė savo naminį pulkų ligonbūtinį.

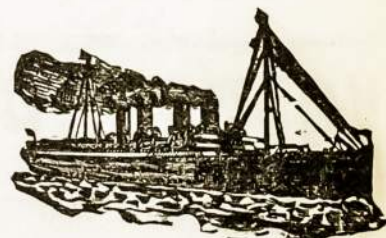
BIEDNUS GYDAU DOVANAI

Dr. IGNOTAS STANKUS 1220 S. Broad str., PHILADELPHIA, PA.

Valandos Ofiso: Nuo 9 iki 12, nuo 2 iki 4 p.p. ir nuo 6 iki 8 vak. Nedėl nuo 1 iki 5 v.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.
Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.
605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Revoliucijos Gimimo Momentas.

NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveikslas perstato Revoliucijos, pirmą kartą valdžią. Paveikslas didumas 14x16 colių, prekės su prisijuntimu 20c., daugias imantiems karto, nuleidžiama 50 procentų. Jį parduodam todėl taip pigiai, kad norime praplatinti darbininkų klasos revoliucjonistų mintis.

Norintieji turēt šį paveikslą kreipkitės į «Kovos» Administraciją

KAPITALISTIŠKOJI EKONOMIJA IŠVYSTO IMPERIJALISTIŠKĄ POLITIKĄ.

JUNGTINIŲ Amer. Valstijų kapitalistiškoji ekonomija kaskart plačiau išvysto imperijalistišką politiką, kurios tikslu yra užgriebimas kitų silpnesnių tautų dėlei kapitalistų naudoms, jieškančių kaskart naujų šaltinių savo pelnui.

Būtent «nekalto» derybos su Kanada dėl abipusių nusileidimų muitų klausime, rodos, vis dar nesužadina protuose jokios gilesnės minties, kuri atidengtų kapitalistų siekius, kuriuos manoma atsiekti per tą taip garsiai laikraštijoje skambantį «Reciprocity». Tiesa, kad didelė visuomenės dalis tame traktate su Kanada nemato sau jokios naudoms, tečiaus kapitalistų instrukcijos prezidentui Taftui aiškiai sako, jog yra gudriai ir tikslingai plenuojamas konfliktas su Anglija.

Viskas tas, ką dabar kalbama ir rašoma apie Jungtinių Valstijų sutartį su Kanada dėlei muitų, yra prirengimu karei lauko. Jeigu tas «reciprocity» traktatas bus priimtas, tai reikš, jog pamatas būsiančiai karei pastatyta. Po to jau atsiras patys per save dalykai, kaip natūrališka pasekmė pirmesnių. Verta pažvelgti į tatus, kaip tas viskas laipsniškai eina priekyn. Išsyk buvo «draugiški» santykiai. Po to Anglija pradeda raukytis ir pykti. Po to užsirusina musiškiai Kanados bičiuliai už tat, kad jų šiauriniai kaimynai nemoka apkainuoti jų bičiulystės. Po to skelbiami už tikrinimai, jog musiškiai Kanados «bičiuliai» niekad nemane anektuoti (užgriebti) Kanadą. Po to nauji išžeidimai ir užsirusinimai, kad Kanada taip nedėkinga ir savo «bičiulius» įtarė tokiais nedorais. Po to užstoja išbubnėjimas menko nesusipratimo, persikeičiusio į konfliktą. Po to atsiranda reikalas karės.

Kad projektas aneksijos Kanados yra kapitalistų laikraštijos auklėjamas, tas yra gana aišku. Kad aneksija taps padaryta, tikėti taipgi galima. Kad tas reikš karę su Anglija, nėra mažiausios abejonės.

Ta karė nėra būtina reikalinga dėl suvienijimo Kanados su Jungtinėmis Valstijomis, bet ji yra reikalinga viešpataujančiai klesai, kad išžudyti tūkstančius liaudies ir per tai prašalinti pavojų liaudies reiklavimo, kuris gal būt panerdintas patrijotizmo bangose, o liaudies susipratimas suardytas atidarymu dirbtuvių dėl pridarymo kariškų įnagių. Tafto pranašautas «prosperity» (gerbuvis) neįvyko ir šiandieninėse sąlygose, rodosi, neįvykdoma lieka. Tečiaus milijonų žmonių skurdas, bedarbės ir badas grėšia viešpataujančiai klesai pavojum. Kad ji prašalint, kitokio išėjimo nėra, kaip tik karės keliu. Tam tikslui ir yra varoma politika, o jeigu kapitalistiškoji laikraštija stengiasi tai politikai priduoti visai kitą pavidalą — būtent charakterį valstybinio būtinumo, — tai tas būtinumas yra ant tiek būtinumo, kad jis yra būtinu kapitalistiškai klesai. Negali būti jokios kalbos apie filantropinę tos politikos reikšmę.

Valstybės kolonijalistiška ir imperijalistiška politika yra kenksminga valstybei kaip organizuotai draugijai, yra kenksminga tarptautiniams darbo reikalams, bet naudinga kapitalistams. O mūsų šalies administracija tik ir rūpinasi kapitalistų reikalais, bet ne reikalais visuomenės, ne reikalais valstybės.

Imperijalistiška politika taipgi atkreipta ir linkui Centralinės Amerikos. Visa ellė mažų republikų, kur taipgi viešpatauja Jung. Valstijų kapitalistai, — tai skanus kšnis norintiems drąsiai išnaudoti ten esančius gamtinio turto šaltinius ir darbininkų minias. Linkui tų kol-kas dar nepriklausmingų ir savystovių republikų Jung. Valstijų administracija nuo senai jau varo politiką toj pakraipoj, kad paimti globon bent kelias tų republikų. «Protektorato» klausimas apkalbamas netik laikraštijoje, bet taipgi ir federaliniame senate randasi paduota du įnešimai: vienas, kad «pro-

tektoratas» apimtų Nikaragua, kitas gi kad ir Honduras republiką Motyvais tų įnešimų, reikalaujančių paimti Jung. Valstijų globon minėtas republikas yra maž-daug šiokie: Protektoratas toms republikoms yra reikalingas(!). Jis prašalys amžinus neramumus (revoliucijas) tuose kraštuose. Taipgi išgelbėsias tās republikėles iš skolų. Sulyg projektų Jung. Val. skiriami valdininkai turės užimti urėdus didesniuose tų republikų miestuose ir muitinėj administracijoj, o iš pinigų, per tą administraciją pelnytų, bus apmokamos tų republikų skolos. Motyvams tų įnešimų pridudama filantropijos prasmė, būtent apginimas «žmonių» gerovės, tečiaus tikrybėj visai nemotyvuojama apginimas ir pagelba toms republikoms sutvirtėti finansiskai. Svarbiausiu motyvu to «protektorato» yra apginti Morgano kapitalų interesus, noras užgvarantuoti tam Jung. Valstijų kapitalistų karaliui galę valdyti tų republikų kapitalus taip, kaip tam piniginiam viešpačiui norisi. Suprantama, kad tos rūšies protektoratas, tai pirmutinė faza imperijalistiškoj politikoj. Tolesnia faza būtų pilnas užgriebimas tų kraštų ir ant republikų savistovystės griuvėsių pastatymas Jungtinių Valstijų juostuotos ir žvaigždėtos kapitalistiškos vėliavos.

Sykiu su pirmais žingsniais užgriebime Nikaraguos ir Honduras republikų, taipgi plenuojamas yra užgriebimas ir Guatemalės. Kaip žinoma, po vadovyste ex-senatoriaus Clarko, tapo sutvertas amerikoniškas sindikatas, kurio siekiu yra paimti į «savo rankas» monopolį visos produkcijos tame krašte. Kasyklės, geležkeliai, vandeniniai keliai, telefonai ir kiti susinešimo ir išdirbystės užvedimai jau rankose sindikato, kuris iš Guatemalės administracijos išreikalavęs tokias privilegijas, kad pilnoj prasmėj to sakinio visa pramonija to krašto kontroliuojama per tą sindikatą. Koncesijas kapitalistiškas sindikatas įgijo su pagelba papirkimo ir korupcijos krašto įstatymdavystėj. Guatemalės prezidentą Amerikos kapitalistai laikė savo rankose taip pat, kaip ir Meksikos buvnsį prez. Diazą. Ir čia valdžia dalijo Amerikos trustams koncesiją po koncesijos, nežiūrint, kad per tai parduoda šalį kapitalistų šaikal. Tečiaus sindikatas visgi nėra apsaugotu. Gal savo išnaudojimais sukelti pagiežą apiplėštos tautos, gal liaudis sykiu su buržuazija kaip kad ir Meksikoje sukilti prieš «svetimų» kapitalistų šeimininkavimą, gal prašalint tarnaujančią krašto plėšikams savo valdžią ir sykiu atimti suteiktas korporacijai privilegijas. Gal ir Guatemalėj atsirasti koksai antras Madera, kuris tūlą gražią dieną apsisukels «išgelbėtoju» tėvynės, bei koks antras Castro, kuris užsima nys savarankiškai šalį eksploatuoti. Centralinių Amerikos republikų istorija, tai istorija nuolatinių «revoliucijų», sukeltų už įvairius pinigus. Bet jeigu tie nenuoramos susipras ir sukils prieš šalies alintojus, tai tokiam atsitikimui Jung. Valstijų viešpataujančiai kapitalistų klesa turi tik vieną atsakymą: «Žvaigždėta vėliava mus apgins».

Ir tą «žvaigždėtą vėliavą» gerbti mokina netik mažiulėlius mokyklose, bet už ją aukauti savo gyvastį įkalinėja mintis į galvą paaugusių vaikų, organizuojamų į armijas; įkalinėja taipgi ir į patrijotizmu užburtas galvas visuomenės įvairių-įvairiausiai būdais. Patrijotišką literatūrą užėmė kinomotografiją (krutanti paveiks-lai), ir daro daug didesnį ir bėdingesnį įtekme. Viskas tas reikalinga kapitalistų imperijalistiškai politikai. Militarizmo ir patrijotizmo dvasia išvystoma kiek tik galima.

Visuomenė, rodos, lyg nē nemano pagalvoti, kam tas viskas daroma. Jai išaiškinama, kad, jei yra daromi tokie tarimai link santykių su kitoms valstybėms, tai daroma vien dėl politiškos šalies ekonomijos, dėl labo šalies, tuo tarpu kada ta imperijalistiška politika netik nera naudinga, bet stačiai blėdinga visuomenei, išskyrus kapitalistų interesus, kurie nėra reikalais visuomenės, nes tų visuomenė tie interesai gramzdina į kaskart sunkesnį padėjimą.

Laikas jau būtų visuomenei praregėti ir pamastyti, kad prieš kapitalistų imperijalistišką politiką, pastatyti savo draugijinę politiką.

Bergerio prakalba apginime darbininku klesos.

Jau «Kovos» skaitytojams yra žinomu faktas, kad Kongreso Taisyklių Komisija, nežiūrind, kad socialistų atstovo drg. Victor L. Bergerio reikalavimą parėmė milijono žmonių parašai, (rezoliuciją, reikalaujančią, kad kongresas įsikištų į dalyką pagriebimo brolių McNamarų), atmetė, tuomi kuonaiškiausiai parodydama, jog šalies įstatymdavystė nežiūri į viešpataujančios klesos darbus. Bet verta yra išidomėti taipgi mūsų atstovo žodžius, kuriuos jis pasakė tai kongreso Taisyklių Komisijai.

«Likausi į atstovus išrinktas per piliečius iš manojo kongresionalinio apskrčio dēlto, kad čia jų vardan sutaisinėčiau įstatus. Kaip teisdavėjas svarbiausiu skaitau gerovę darbininkų klesos. Darbininkų klesos atstovai ateityje sutaisinės įstatus visai kitaip negu tas buvo ligšiol daroma. Męs sutaisinėšime įstatus taip, kad juos galėtū kiekvienas suprasti be didelio vargo ir nereikalaus kviesti advokatų iš Philadelphijos bei Kansas, idant atrasti reikšmę duotojo įstato.

«Mano rezoliucija neturi nieko bendro su klausimu kaltybės bei nekaltybės McNamarų. Nuosprendis tame klausime priklauso nuo teismo. Jeigu Jonas J. McNamaras yra kaltas už piktadarystę, kurią jam užmeta, privalo būti nubaustas. Jeigu gi nekaltas — privalo būti kuoveikiausiai apvalytas iš užmetamų jam purvų. «Sulyg civilizuotų tautų papročio nieks kaltu nėra pripažintu, kas nebuvo teistu per lygius jam piliečius. Pakol jam neprirodyta kaltybė, kiekvienas tur teisę būti laikomu už nekaltą ir turi turėti teisę reikalauti iš savo šalies administracijos jo ypatos ir turto apginimo.

«Kongreso ir jo komitetų pareiga yra daboti, idant legališkas pasielgimas dėl piliečių teisių apginimo būtų ganėtinu.

«Išvežimas brolių McNamarų iš Indiana į Kaliforniją atlikta pasiremiant vien dviems spėjimams: pirmas, kad McNamara yra pabėgėliu, papildžiusiu piktadarystę Kalifornijoje ir jieškomas tos valstijos policijos. Tas yra melas. Prirodysiu jums, jog McNamara nebuvo ir nėra jokių pabėgėliu. Antras spėjimas yra tos rūšies, kad McNamara tapo suareštuotas Indianoje 13 d. berželio 1911 metų, o tas taipgi yra melu, kaip tai jau prirodžiau pirmame kamantinėjime.

Daleiskime, kad McNamara yra nekaltu. Kame yra punktas išgelbėjimo jo iš kalėjimo dabar musiškame įstatų kodekse? Jis tapo suareštuotas ir neleista jam pasiimti advokato savo apsiginimui. Likos pagriebtu ir išgabentu automobiliu į tolimą miestą. Saugioji spinta McNamaros biure tapo suardyta ir unijos protokolai beteisiai paimti ir perduoti kontraktorių bendrijos advokatams.

«Reiškia, kad sulyg esančiųjų šiandien įstatymų nieks nėra apsaugotu nuo užpuolikų ir apiplėšimo, jeigu tais užpuolikais ir plėšikais yra didžturčiai. Nieks negal būt įsitikinęs, jog įstatymai jį apgina nuo pagriebimo ir įmetimo kalėjiman nežinomame jam mieste.

«Kongresas turi netik teisę, bet yra tas jo pareiga įsikišti į šį dalyką, kuomet einasi apie neteislingą išdavimą ypatų, jieškomų valstijose. Kongreso pareiga yra netiktai iširti aplinkybės pagriebimo, bet taipgi išleisti atsakančius įstatymus, idant panašios piktadarystės neatsikartotų daugiau šioj šalyj. Kongreso nuosprendis šiame atsitikime yra būtinu, jeigu norima, idant šalis remtųsi demokratijos principais. Jau visuose kraštuose šalių parlamentai ima globon net ir paprasčiausį šalies pilietį.

«Jungtinių Valstijų konstitucija draudžia valstijoms atimti piliečiams gyvastį bei laisvę valstijos ribose, įsako įstatymiškai apginti piliečius. Jei federalinė konstitucija turi savyje tokį paragrafą, todėl ir federalinė valdyba privalo turėti išpildančiąją valdžią, kuri išpildytų konstitucijos įsakus.

«Viršiausiojo teismo išpildančioji valdžia nepasirūpino pažvel-

gti į konstitucijos paragrafą, kuomet aprendė Pettibono byloje, išpildė jį tik Nicholas'o reikalavimą, sumindama teisę pripažinto nekaltu Pettibono.

«Yra tad federalinė įstatymdavystė, kuri privalo daboti, idant konstitucijos paragrafai būtų išpildomi teisingai. Pirmesniais metais kongresas nežiūrėjo į savo pareigas tame atžvilgyje ir leido viršiausiam teismui ir prezidentui pasisavinti kongreso atribuciją. Bet nematau reikalo, kad kongresas dabar turėtų nepaisyt į savo priedermes. Liaudies savo teisių supratimo augimas, visuomeninių įstaigų demokratizacijos reikalavimo besiplėtojimas tarpe liaudies žmonių atstovams kongrese leidžia stovėti pasirūžime dabot konstitucijos pildymą.

«Klausime išdavimo asmenų, jieškomų per kitų valstijų administraciją, kongresas ėmęs balsą tuojaus po nepriklausomybės akto apskelbimo, nes jau 1793 metais, kuomet tai ėmėsi už sutaisymo taisyklių linkui išdavinėjimo pabėgėlių. Nuo to laiko niekuomet kongresui nebuvo uždrausta kištis į tokius reikalus. Jeigu kongresui yra daleistina spręsti linkui priemonių išdavimo nusikaltėlių, pabėgusių į kitą valstiją, tat turi jis pilną galę perkeisti bei pataisyti federalinį kodeksą; gali jis išnaujo sutaisyti išlygas bei taisykles, sulyg kurių nusikaltėliai turi būti išduodami iš vienos valstijos kiton; tą padaryti kongresas privalo, idant prašalinti legališką varą pagriebimo piliečių iš vienos valstijos kiton.

«Kaip pasirodo iš McNamarų pagriebimo faktų, priežastis suėmimo buvo pridengta melu, kad suklaidinti gubernatorius Indianos ir Kalifornijos. Tas yra prirodymu, kad esantieji įstatai yra netikę ir reikalauja iš kongreso jų pataisymo. Jeigu senatas neprisidės prie išpildymo pareigos, tuo blogiau bus jam. Bus tai naujas prirodymas senato nereikalingumo.

Turime savo krašte turtingųjų žmonių klesą, neskaitlingą, bet galingą, kuri stengiasi išplėsti visas laisvės teises liaudžiai. Ji turi užtikrintą sau pagelbą iš šalies viršiausiojo teismo, kuris apreiškia, kad kongreso užgirtas įstatymas priešingas konstitucijai. Bet ar tas yra teisinga, kad leisti naikinti augščiausios įstatymdavystės nutarimus vien dėl tos priežasties, jog tie nutarimai nesutinka su pažiuromis žmonių pereitų metšimčių laiku gyvenusių? Visuomenės draugininis gyvenimas išsivysto ir be pertraukos eina priekyn. Tat dėlei kokio reikalo naujoji karta turi visuomet pasidavinėti norams senai savo laiką atgyvenusių kartų? Tokie reikalai, kaip sukoncentravimas kapitalų, kaip darbas ir kapitalas, kaip trustai ir bedarbės, išnaudojimas ir skurdas daug geriau šiandien yra suprantami, negu kad buvo suprantami prieš 50 metų, o todėl visuomenė tur turėti ir teisę tų minėtų aplinkybių pagimdytuose klausimuose spręsti taip, kad prašalinti blogą, kuris atsiranda iš priežasties praėjusių amžių nutartų taisyklių.

«Dalykas pagriebimo McNamaros paliečia šioje valandoje apie 2 milijonu rinkėjų. Už kelių dienų palies jis dar daugiau žmonių. Abi senos partijos: republikonų ir demonratų bus tuomet atsakomybėje už padarytas prievartas.

«Šioj valandoj mums rūpi netik apginti piliečių lygybę pagal įstatus ir teisę apsaugojimo ypatos nepaliečiamybės, kurie tai reikalai iššaukė 1688 metais revoliuciją Anglijoje, ir įvykdinti teisę «habeas corpus», — bet rūpi ir tur rūpėti kas-nors daugiau. Lygiai Taisyklių Komitetas, kaip ir patsai kongresas, turi savo nutarimais nustatyti klesų kovos pakraipą. Ta kova ne nuo mūsų priklauso. Nors iš mūsų atsirastų šis bei tas, kuris užsimanytų sustabdyti kovą tarpe kapitalistų ir darbininkų klesos, jo pasirūžimas tur būti bergždžias. Bet kongreso nuosprendis tokiuose atsitikimuose, kaip pagriebimas McNamaros, gali padaryti tos kovos priemones ramiomis, žmoniškesnėmis arba gi aštriomis ir žmogžudingomis.

«Varu pagriebtas iš biuro savo unijos McNamaras nėra net socialistu: yra jis paprastu unijistu-darbininku. Tečiaus jo daly-

kas yra tipiniu pavyzdžiu klesinės kovos, vedamos šioj šalyj tarpe kapitalo ir darbininkų. Plieno tyltų budavojimo kontraktierų bendrija stengiasi sunaikinti tyltų statytojų uniją, kadangi ta unija kovojo prieš kontraktierius reikalavimais pagerinimo darbo sąlygų ir pakėlimo mokesčių darbininkams. Tas nepatiko kontraktieriams, nes sumažino korporacijos narių dividendus ir dėlto griebėsi savo kovoj tokių priemonių, kurios yra tiesiog kriminališkomis. Nusprendė sunaikinti uniją, o tam tikslui panaudojo melą, apšmeižas ir varą.

«Jums ponai atstovai pridera nutarti, ar tolesnis klesinės kovos bėgis tur sutikti su šios gadynės civilizacijos reikalavimais bei ne. Jums pridera užgirti įstatymą, pataisanti konstituciją toj pakraipoj, idant ateityje negalėtų atsikartoti pagriebimai ir nedaleidimas pagriebtamjam pristatyti savo nekaltybės prirodymus.

«Negalime sustabdyti kovos tarpe kapitalistų ir darbininkų klesų, bet galime priversti abi kovojančias puses prie teisingo ir padoro kovos vedimo»...

Tečiau nežiūrint tokio dalyko išaiškinimo, nežiūrint darbininkų klesos protestų, Kongreso Taisyklių Komisija drg. Bergerio rezoliuciją nepadaavė kongreso nubalsavimui, kuo aiškiai prirodė darbininkų klesai, kad kongrese ji turi vos vieną tikrą savo apginėją. Ar darbininkų klesa nepamatys reikalo pasiūsti kongresan daugiau savo atstovų, kad priversti kapitalizmo atstovus rūpintis visos visuomenės reikalais, o ne vien neskaitylingos kapitalistų klesos!

J.B.S.

Lytiškasis klausimas auklėjime.

(Pagal Otto Ruel'į.)

„ Senajai kartai nieko daug nebepadarėsi, nebeperkeisi jos skonio, ne būdo.
„ Bet būkit taip protingi ir padėkit
„ darbą nuo mažystės — tada viskas pasėkmingai eis pirmyn“. GOETHE.

KŪDIKIŲ auklėjimo dirvoje vienas iš svarbiausių klausimų yra — kaip suteikti kūdikiams tikrą supratimą apie lytiškąjį ryšį ir jo reikšmę žmonių gyvenime. Tas klausimas veržiasi mintin kiekvienam maž-daug protaujančiam žmogui. Ir nėra nieko stebėtino, nes tą klausimą stato ant dienos tvarkos dabartinė kapitalistiška draugijos sistema su jos neišvengiamomis priešginybėmis, pilnomis ištvirkimo pažiūromis ir supuvusia dora. Nėra abejonės, kad tas taip svarbus gyvenimo klausimas galės būti galutinai išrištas tiktai ateities draugijoje, kada pilnai išsivystys tikra pasauliažvalga ir doros supratimas. Bet mes negalime svajoti tiktai apie ateities laimingą valstiją. Mes privalome mokyti savo kūdikius dabartyj kiltai, morališkai jausti ir rimtai protauti. Todėl mums būtina reikla nuosekliau susipažinti su lytiškuoju klausimu, nes ir tikrosios meilės pamatu yra lytiškasis instiktas. Bet pirmiau negu kalbėsime apie tą klausimą, turime pratarti ke liatą žodžių apie dabartinio gyvenimo istoriškąjį apsireiškimą, kuris išdygo ant Romos valstijos griuvėsių ir dabar tebelaiiko lyg juodu uždangalų prislėgęs žmonių protą ir jausmus. Tas istoriškasis apsireiškimas yra — krikščionybė.

Tuomlaikinis pavergtasis liaudies sluogsnis buvo svarbiausias jos palaikytojas ir apginėjas. Istorija mums parodo, kad krikščionybė susitvėrė ant Romos vergų valstijos griuvėsių nuo ekonominių sąlygų spaudimo. Tada krikščionybė skelbė brolystę ir lygybę tarpe žmonių, žadėdama visiems prispaustiems ir persekiojamiems palengvinimą čia ant žemės. «Visi, kurie badauja, taps pavalginti; visi, kurie nuliūdę, bus palinksminti». Po krikščionybės vėliava tapo sutvertos krikščioniškos komunos, kurio-

mis jie manė realizuoti gyvenime savo žadėjimus. Išpradžios krikščioniškos komunos galėjo kaip nebūt gyvuoti, pakolei pačių krikščionių skaičius buvo mažas. Reikia žinoti, kad krikščioniškojo komunizmo pamatu buvo — bendras suvartojimas komunų produkto, bet ne bendras gaminimas. Jie norėjo gyventi pagal «šventoto rašto», kaip gėlės ant pievų, kaip paukšteliai padangėse, kurie nė sėja, nė pjauna, o vienok vargo nepažįsta. Bet nieko negamindami neilgai galėjo gyventi. Kaip tik krikščionių skaičius pasididino, tuojau pradėjo galutinai irti jų komunizmas.

Krikščioniškoji bažnyčia pasilaikė tiktai tą mylimąjį paprotį: šelpiti vargšus tikinčius brolius ir seseris. Tas šelpimas buvo jai geriausias įrankis pritraukimui naujų pasekėjų ir apginėjų. Lai-kui bėgant bažnyčia perkeitė savo taktiką ir pradėjo ginti turtin-gosios klesos reikalus. Vienok skurdo žmoneliai, suimdami trupi-nius nuo ponų stalo, vis dar nesiliovė ginę bažnyčią nuo užpuoli-mų. Galop bažnyčia paliko turtų centru ir tokiu būdu pasidarė tvirta draugijine spēka. Jos reikalai susiliejo su valdančiosios klesos reikalais ir ji karštai pradėjo ginti privatišką savastį. Bet tikinčiųjų žmonių minios neperstojo šaukti, kad būtų išpildyti pirmesnieji bažnyčios žadėjimai: «idant badaujantieji taptų paval-gidinti, ir kad būtų nuimtas sunkenybių jungas»... Bažnyčiai noroms-nenoroms reikėjo kaip-nors juos užganėdinti. Na, ir pradė-jo skelbti, jog visi tie, kurie čia ant žemės skursta ir vargsta, bus laimingi po mirties. O idant užsipelnyti gražų, laimingą gyvenimą po mirties, reikalinga esą garbinti Dievą ir negeisti žemiškos laimės, nes šis gyvenimas esąs tiktai vargų ir ašarų pakalnė. Ir kad palaikyti pas apgautus ir į sumišimą įstumtus žmones viltį kaslink laimingumo ten už žvaigždžių, krikščioniškoji bažnyčia pradėjo piešti žemiškąjį gyvenimą juodžiausiomis spalvomis. Ji vi-supirmiausia pradėjo kovą prieš lytiškąjį gyvenimą. Lytiškasis susinešimas, jei yra normališku, yra žmonių estetiškasis smagumas, buvo bjauriausias būdais darkomas, lyg kai-kas žemas, nešvarus ir nuodėmingas. Tiesiog ten, kur žmogus pasirodo lygus dievui, didis ir galingas, kuomet meilės sąjautoj jis sutvėrė naują žmogų — krikščioniškoji bažnyčia bjaurojo ir juodino jį. Todėl lytiška-sis gyvenimas ir dabar da laikomas apytamsoj. Žmonės auga, pa-jautę lyties linkimus ir reikalavimus, klauso jų ir gamina vai-kus, tiktai nieko nežino apie lytiškojo gyvenimo įstatymus. Nie-kas jų nomokina tuos dalykus suprasti, tarsi gėda ir apie tai kal-bėti. O dabartiniai «doros» skelbėjai laiko net už nupuolimą, jei-gu tik kas prataria nors vieną žodelį apie lytiškojo gyvenimo apsi-reiškimus.

Krikščioniškos bažnyčias uždraustus šios žemės džiaugsmus ir laimę, socialistai laiko už svarbiausį gyvenimo slėkį. Žinoma, reikia atskirti dabartinių ištvirkusių kapitalistų džiaugsmus ir smagumus nuo normališko žmonių tikrojo jausmų gyvenimo ir gamtiškojo smagumo. Socialistai negeidžia to «laimingo gyvenimo» ten už žvaigždžių ir palieka jį angelų chorams, bet drąsiai ir ener-giškai atkreipia savo veikimą linkui vieno siekio — padaryti lai-mingą gyvenimą čia ant žemės. Jie stengiasi tą įvykdinti ne dėl kelių išrinktųjų, bet dėl visos žmonijos. Tą, ką krikščioniškos bažnyčios dora ir dogmata nepripažįsta ir sako: ne! mes pripažįs-tame ir sąmojingai, išdidžiai sakome: taip! Kada veidmainiai mėgina paslėpti teisybę po melo uždangalu, mes drąsiai pakeliame jį ir atvirai pasakome tiesos žodį. Mes mylime gyvenimą ir todėl pašvęsime visas savo jėgas, kad panaikinti melą, prievartą, skur-dą ir padaryti gyvenimą gražų, prakiluų. Mes pasistengsime ap-šviesti ir tą kelią, kuriuomi žmogus ateina į šį pasaulį...

* * *

Kūdikių supažindinimas su lytiškuoju klausimu tapo gana senai pastatytas ant dienos tvarkos. Tas buvo tada, kada buržu-azija nusikratė feodalizmo liekanas ir pradėjo ant draugijinio gy-venimo scenos lošti pastovią rolę, kada asmuo pradėjo suprasti

žmogaus tiesas ir su kovos šauksmu «atgal prie gamtos» apskelbė kovą visiems seniems prietarams ir tradicijoms. Didi ankletojai, kaip va: Russo, Bazedov, Saleman ir kiti buvo rimtai pradėję realizuoti gyvenime prie kūdikių auklėjimo tą naują, tame laike ne girdėtą idėją. Bet jų prakilniams siekiam tada nebuvo didelių pasekmių: jos pasirodė keliata metų vėliau. Nes tuomet dar nebuvo tokių draugijinių sąlygų, kurios suteiktų vietą ilgesniam laikui naujoms idėjomis. Liaudis, stovėdama ant žemo išsivystymo laipsnio ir nešdama sunkų priespaudos jungą, negalėjo suprasti naujų idėjų. O krikščioniškos tikybės pesimistiškoji pasauliažvalga dar labiau prisidėjo prie sulaukymo naujų sumanymų. Ir tie dalykai beveik tebėra tokiam pat stovyj ir dabar. Nedaug tėra tokių žmonių, kurie suprastų ir pritarų, jog būtinai reikia laipsniškai išaiškinti kūdikiams lytiškojo gyvenimo apsirėškimus. Daugelis šitai nuomonei priešinasi, nes jiems neleidžia matyti tą didelę svarbą krikščioniškos tikybės melo uždaugalas. Kiti vėl tyliai ir neutrališkai eina senu gyvenimo keliu. Vienok teisybė reikalauja, kad tie, kurie pajiegia ir supranta ką daryti toje dirvoje, drąsiai pakeltų savo balsą ir skelbdami naujas idėjas, nurodinėtų naujus kelius, kuriais žmonija greičiau pasiektų laimės ir grožio valstiją.

* * *

Kūdikini paaugėjus ir pastebus užgimusį brolelį, paklausiant, iš kur jis, kaip atsirado, daugelis meluoja, sakydami: gandrai atnešė. Tėvai bijo pasakyti kūdikiams teisybę, kad jie buvo jų gaminimo įrankiais. Yra tai labai netikras atsinešimas linkui kūdikių ir gana blėdingas. Juk patirimai parodo, kad jeigu tėvai ką slepia, arba apgaudinėja kūdikius meluodami, tai jie dasizino teisybę kitu keliu: ar nuo vyresnių kūdikių arba nuo suaugusių pašalinių žmonių. Tiktai apgailėtina, kad toks kitų paaiškinimas nesuteikia kūdikiams nieko naudingo, nes jis visuomet esti be rimto, doriško turinio. Tėvams reikėtų neužmiršti, jog svarbiausias reikalavimas auklėjime, tai teisybė ir atvirumas, nes augščiausias auklėjimo siekis — įauklėti pastovų ir tvirtą būdą. Todėl visada reikia perstatyti kūdikiams dalykus tikrojo šviesoj. Tiktai tokiu būdu mes išauklėsime savo kūdikius tvirtus dvasiškai, kurie pajiegs atlikti visas gyvenimo užduotis. Kitaip mes prasikalstam prieš kūdikius. Ir sakykit, meldžiamieji! — kuomi tai išteisinam tą, kad daleidžiame užaugti savo kūdikiams tamsoj ir prietaruose, arba — kas dar blogiau — kad paliekame juos nežinystoj kaslink tokių apsirėškimų ir svarbių žmonių ryšių, kurie nėra nė nuodėmingi, nė blogi, bet yra dviejų įsimylėjusių lyčių skaisčiausias meilės žiedas, žmonijos patobulinimas. Dabartiniam laike kalbant apie tą svarbią gyvenimo problemą — auklėjimą, darosi liudna, nes kapitalistiška draugijos tvarka silpnina galę ir stato visokias kliutis. Šitas labai blogai atsiliepia ant visos draugijos, o ypatin-gai, ant darbininkų klesos. Kasgi nepažįsta tų liudnų, sunkių sąlygų, kuriose gyvena proletarijatas? Darbo žmonės yra priversti gyventi mažose, tamsiose stubelėse, jiems stoka netik duonos, bet ir dvasiško peno — apšvietos. Visas tas padaro troškią atmosferą, kurioje auga kūdikiai. Jie nuo pat mažystės nieko gero nemato ir negirdi. Lytiškojo gyvenimo orgijos tankiai atsibūna kūdikių akyveizdoje. Nešvarias kalbas apie lytiškąjį sugyvenimą jie girdi ant kiekvieno žingsnio. Tokiu būdu kūdikiai įgija netikrą supratimą ir pradeda žiūrėti į lytiškąjį susinešimą kaipo į įrankį užganėdijimui vien tiktai kūniškų geismų.

Bet ką-gi daro dabartinė mokykla, kad užtvirtit tą spragą auklėjime? Nieko. Vienatinis, ką jį su biblija rankoj nori daryti, yra — kalti į kūdikių galvas, kad «moteris privalo pasiduoti vyro norui», jog «kūniški geismai veda žmones į pragarą... ir t.t. Tokie pamokinimai tiktai labiau sugadina kūdikius, išvysto žemus geidulius, kurie vėliau priveda prie lytiškojo palaidumo, prie prostitutijos. Prof. Forel'is sako, jog būtinai reikia įauklėti kūdikiams sveikas pažiūras, kad *lytiškasis sugyvenimas yra normališku*

žmonių tikrosios meilės sąjautos rezultatas ir šventas gamtos įstatymas, bet ne išdykauis pasilinksmavimo įrankis.

Vėliau, kada kūdikiai suauga ir kiekvienas pradeda kovoti už savo būvį, tėvų įtekmė visiškai dingsta. Pabunda lytiškoji pajauta su visais neišvengiamais apsirėškimais. Kad nenukrypti į pavojingą pusę reikalingas yra tikras dalykų supratimas, žinojimas. Bet kas tą suteiks? Tėvai ir mokykla to nesuteikė, o nuo pašalinių žmonių gauti paaiškinimai visada būna nepilni ir be jokio morališko, moksliško pamato.

Nors liudna, vienok faktas, kad saužagystė yra įtraukusi į savo nešvarų glėbį daugelį kūdikių. Mokslo vyrai tvirtina, kad saužagystė labiausiai siaučia tarpe tų kūdikių, kurie neranda užtektinai meilės ir mandagumo šeimynoje ir, abelnai, visoje draugijoje. Idant atrpatinti ir išsaugoti kūdikius nuo to pavojingo ir bjaur papročio, neužtenka vien higijeniškų pamokų, bet būtinai reikalinga daug meilės ir rimto, tikro paaiškinimo apie lytiškąjį klausimą. Daugelis kūdikių sykiu su pabudimu lytiškosios pajautos beprotingai atsiduoda lytiškamjam palaidumui. O to pasekme esti įvairios ligos, kurios sunaikina netik pavienias ypatas, bet čielas šeimynas ir gentkertes. Dr. Blaschk tvirtina, kad viena penkta dalis iš visų jaunų žmonių beveik kasmet vieną sykį serga triperiu, bet kiekvienas (iš tos penktos dalies) 40 m. senumo serga sifilisu. Iš tų vyrų, kurie apsideva, turėdami suvirš 30m., beveik kiekvienas yra sirgęs du sykiu triperiu, o kiekvienas iš jų penktas žmogus yra sirgęs sifilisu. Daktarai yra patyrę, kad didžiuma moterų ligų yra tiktai vyrų ligų pasekmės, kurias prisieina perkentėti nekaltoms moterims. Vien jau tik iš to matome, kiek daug purvo dabartinėj draugijoj! O vienok užsimerkę žmonės eina senu keliu ir netik kad nesirūpina išvalyti purvą, bet dar apgina jį. Kokia baisi dvasios ubagystė!

Męs žinome, jog tai yra kapitalizmo vaisiai ir prie dabartinio surėdymo prašallinti jų negalima, bet išdalies sumažinti — galima. Reikia tiktai jaunajai kartai rimtai ir nuosekliai išaiškinti apie lytiškąjį sugyvenimą, kad tame slepiasi žmonijos tikslas ir principas. Taigi tas klausimas turi dvejoją reikšmę: pirmutinė, kad apsaugoti nuo pavojingų ligų, antroji — idant įauklėti sveikas, tikras pažiūras kaslink meilės.

Bet kas turėtų atlikti tą svarbią užduotį: mokykla ar šeimyna? Įsigilinant į tam-tikrą literatūrą, kurioje yra gvildenamas šis klausimas, pasirodo gana didelis nuomonių skirtumas. Vienok jis lieka daug mažesniu, jeigu mes atkreipiame atydą į tą faktą, kad kapitalizmas išardo darbininkų šeimyna ir padaro ją neatsakančią tikram auklėjimui kūdikių; toliau užsveriant tą, jog tėvams, koks jų ir nebūtų draugijinis stovis, truksta įlegų ir žinojimo išpildymui tikros auklėjimo užduoties, mes prieiname prie išvedimo, kad tą privalo atlikti mokykla. Šeimyna turėtų prirengti tiktai atsakančią dirvą. Bet kadangi dabartinė mokykla šito neatlieka, tai būtinai turi atlikti tėvai. Jeigu kūdikiai kreipiasi prie tėvų su klausimais, tai reikia išaiškinti nors paviršutiniškai. Kūdikiai, kuomet jie da nėra suaugę, visai nepažįsta lytiškojo ištvirkimo. Jie nieko nežino apie tas žmonių nešvarias mintis ir jausmus, kokie viešpatauja dabartinėj draugijoj. Ir visi tie kūdikiai, kurie nėra sugadinti supuvusios buržuaziškos doros, nemato nieko žemo ir nešvaraus lytiškuose prietikiuose. «Męs — sako prof. Forel'is — visada atkartojame vieną ir tą pačią klaidą, nesąmojingai brukdami kūdikiams savo pajautą. Nes kas suaugusiam žmogui yra priezasčia lytiškojo susierzinimo, tą kūdikiai suima visai šalta. Todėl be baimės galime apie tai pasakoti, supažindinti kūdikius su tomis svarbiomis organizmo funkcijomis, visai nesuerzindami lytiškojo instinkto. Kada kūdikiai nuo pat mažystės bus pripratę šaltai, rimtai žiūrėti į lytiškojo gyvenimo apsirėškimus, kaip ir į kiekvieną gamtos apsirėškimą, tai suaugę daug lengviau galės suvaldyti lytiškąjį geldulį, nes jis bus silpnes-

nis ir normališkesnis». Taigi tėvai turėtų į tai atkreipti atydą. Žinoma, paaiškinti reikia labai rimtai, be jokių juokų. Pirmiausia galima paaiškinti apie augmenų atsiradimą ir jų veisimosi būdą, tada apie gyvūnų užgimimą ir galop apie žmogaus užgimimą. Tiksliai rimtai supažindindami su visais gyvenimo apsiraiškimais, mes išauklėsime savo mažutėlius kiltais ir galingais žmonėmis, kurie sutvers naują pasaulį!

Barabošius.

ŠIS BEI TAS.

Jie „Kvaili“.

Kiekvienas socializmo skelbėjas, kiekvienos jo pasekėjas — vieną ir tą patį šaukia: «Darbininkai viso pasaulio vienykitės! Lai gyvuoja meilė, brolystė ir lygybė!» Sąžiningai šventi ir prakilnūs. Jeigu tais šauksmais įsigilinti, jeigu jais pasiimti ir juos teisingai suprasti, o supratęs pagal jų elgtis ir juos visur gyveniman vykdynti, tai, rodos nieko daugiaus nereikėtų dėl permainingo dabartinio netikusio ir savo amžių atgyvenusio, pasaulio surėdymo.

Kad ir visi vienodai šaukia, kad ir visi po viena raudona vėliava stoja, bet nevienodai tą šauksmą supranta, nevienodai juomi naudojasi ir visai mažai arba suvis gyveniman nevykdina. Teisybė, daugelis tų šauksmų nesupranta, nors ir skaito save socialistais, nes tų žodžių labai trumpa išreiška, o labai gili ir plati prasmė, per tai sunku yra ir suprasti. Todėl nieko nuostabaus nėra, kad tie, kurie tų šauksmų klausio, jų nesupranta, pagal jų negyvena ir nesistengia jų įvykdynti gyveniman. Tas da sunkus uždavinis.

Jau daug yra nuostabiau, kad tie, kurie visus tuos lozungus šaukia, visur dėl tamsesnės minios aiškina ir kartais, net su ašaromis šaukia prie tų lozungų, bet patįs pagal jų visai negyvena.

Argi ir jie jų nesupranta? Argi ir jiems jieji yra neįvykdomi gyveniman, kaip tiems, kurie klausio? Gal daugelis pasakys, kad taip ir yra, kad ir jie jų negal įvykdynti savo gyveniman. Ne! Visai ne tame dalykas. Čia turi būti visai kitokios priežastys, kurios da nėra panaikintos ir pasšaukėjus (euprantama ne pas visus, nes kiti tikrai pagal juos ir gyvena. Jie gerai juos supranta, jiems jie prieinami ir jie žino, kaip juos reikia vykdynti gyveniman, bet jie visai kitaip žiuri į tamsesnę minią, į tą minią, kuri išsižiojus klausio jų žodžių). Jiems rodos, kad ta minia, tai pilkų, šventų dvikojų gyvulėlių minia, nieko nesuprantanti, nieko nešmananti ir nieko nemananti. Šiandien jiems galaima šaukti: «Lai gyvuoja vienybė, meilė, brolystė ir lygybė», o rytoj juos galima išjuokti, išniekinti, pastatyti kvailių pozicijon ir net apipiešti juos, nes tankiai pasako: «dupk kvailą, jeigu jo neaplapsi, tai jį kitas aplups, vis jis kvailas».

Tas «kvailis» ilgai žiuri į savo tokius vadovus, ilgai jis kenčia ir šventai prieš juos lenkia galvą. Bet galų gale ir jam pritrūksta kantrybės ir jis pakelia augščiau galvą ir pradeda protestuoti. Tada mūsų vadovai apleidžia juos, išvadina nedorėliais, melagiais, šmeižikais ir pradeda jieškoti kitokios pozicijos, pradeda jieškoti tokių, kurie juos gerbtų,

kurie prieš juos galvas lenktų ir ką jie sako, šventai pildytų. Jie yra mokslo vyrai, jie «supranta», kad prieš jų darbus negalima užprotestuoti; o da atsiranda tokių tamsuolių, kurie drįsta kartais net ir pamokyti! Nuo to, tai jau nors tu, Jupiteri, išgelbėk!

Ir taip da neišnykus tarpe tokių žmonių buržuaziška dvasia, nors jie patįs ir ne-buržuazai, da jie pilni saumeilystės, per tai ir buna tokie apsiraiškimai.

Kad taip, o ne kitaip yra, tai margas musu partiviškas gyvenimas faktais, iš kurių galima keli tomai knygų prirašyti, kas atydziai sėka gyvenimą; bet to jau visko neperkratinėsim ir čia dėl geresnio persitikrinimo paduodu, nors pora faktų, kaip nekurie mūsų skelbėjai žiuri į tamsesnius darbininkus.

Gyvendamas da Rusijoje, sykį buvau ant vieno savo kuopos susirinkimo. Susirinko 18 draugų; atėjo su mumis pasikalbėti vienas studentas, kaipo inteligentas ir senesnis partijos veikėjas. Bepasakojant priėjo prie to, kad turėjo paaiškinti apie perkuniją. Ir štai kaip paaiškino:

«Viršuje didelis šaltis ir pasikėlę garai sušala į ledus, o tie ledai pradeda trintis vieni su kitais ir iš to kyla griauštims»...

Susirinkusieji pažiūrėjo viens į kitą ir nieko jam neatsakė, nes jis «mokyta» ir turi geriau žinoti už darbininką. Užbaigęs savo pasikalbėjimą, vėl pasakė:

«Dabar palaukite čia penketą minučių pakol aš išeinu, o tada galėsite visi išsiskirstyti».

Taip, «lygybė ir brolystė». Palaukt penketą minučių, aš išeinu, o per penkias minutes gali policija užklupti ir 18 žmonių kalėjiman sukisti. Tas nieko nereiškia, bile tik aš išeinu!

Ant rytojaus susitikęs tą mūsų aiškintoją, užklausiau, kodėl jis taip išaiškino perkuniją ir vėl gavau atsakymą: «Argi jie supras ką—nors, kada jiems aiškinsi moksliskai?» Argi čia ne saumeilystė? Argi čia ne žemai žiurima į darbininkus?

Štai antras pavyzdys. Neseniai Amerikos keliatas draukų-inteligentų parengė privatišką pikniką. Rengėjais, rodos, viena ar dvi ypatos buvo. Dalyvaut piknike galėjo tik su užkvietimais. Užkvietė vienos spaustuvės visus zecerius. Kada išvažiavo visa kompanija į pikniką, aš susitikau tos spaustuvės mašinistą ir su nusistebėjimu užklausiau, kodėl jis nevažiuoja į pikniką, kada visi spaustuvės darbininkai išvažiavo. Ir štai kokį atsakymą gavau:

«Ką padarysi, drauge; sklepe dirbu, tai sklepiniu ir skaito. Rodos, priguliu prie sąjungos, moku lygią mokestį, darbuojuosi kiek galiu ir kiek išmanau, bet visgi dabar mane surado netinkančiu. Zeceriai gali dalyvauti, nes jie daugiau supranta, o aš negaliu. Teisybė, aš mažiau už juos suprantu, bet trokštu, kad jie mane pamokintų, kad jie mane skaitytų už lygų draugą, kaip patįs skelbia, bet to nėra. Pradedu abejoti, ar galės kada—nors kas buti, kaip jie taip elgiasi».

Ant tiek jo buvo graudingi tie žodžiai, taip jo balsas, rodos, ir verkė, kad aš negalėjau toliau klausyti ir skubi-

nau kuogreičiausia su juomi persiskirti.

Čia vėl aiškus klesų skirtumas, kuris da nėra visai išgavęs ir da ta rukštis vis prisilaiko. Turbut jie visai neatkreipė atydos į tą draugą, aplenkdami jį, bet tokius skausmus sukėlė jo širdyje ir neužsitikėjimą ant savęs tolesniame savo darbe.

Jeigu mes ką-nors skelbiame, tai žiurėkim, kad taip ir elgtumėms. Nebukim gramofonais arba garmankomis, nes toms ir Rosijos valdžia daleidžia dainuoti Marselietę. Tie įrankiai dainuoja Marselietę, bet tame jokio atjautimo neturi ir nesupranta. Mėgši suprantam, tik nevysi norim atjaus ti tai.

A. Cibiras.

Nors straipsnelyje nepasakyta, kas tokiais «nedorėliais» yra, bet iš atžvilgio, kad mums socialistams reikalingas draugiškesnis vieny link kitų atsinešimas, kaip paliečiantį etikos klausimą, talpinu, nes savo klaidas taip gi pridera tai-Red.

Socialistų atstovo Victorio L. Bergerio kalba kongrese.

Išpildytoj visų susirinkusiųjų kongresmonų salėje, socialistų partijos atstovas, drg.V.L. Bergeris iš Wisconsin valstijos, Berzelio 14 d. šių m. laikė pirmą savo oficiališką kalbą, kuri buvo pirmutiniu socialistų balsu Jungtinių Valstijų parlamento istorijoje. Bergeris išreiškė Socialistų Partijos reikalavimus, atvaizdino tos partijos platformą ir progarmą, išaiškintamas, kaip Soc Partija atsineša linkui šalies politikos.

Socialistų atstovo prakalbos susirinko klausyti visi kongresmonai, kurie tik yra Washingtone. Klausėsi su įtempta atyda, stengdamiesi įsidomėti kiekvieną ištartą žodį. Laiks nuo laiko prakalbą pertraukinėjo griausmingi delnų plojimai.

Tuojaus už Bergerio, kuris kritikavo republikonų partijos principus linkui muitų klausimo (tarifos), sėdėjo Syrene Payne (reformatorius tarifos) ir «Uncle Joe», (buvęs kongreso pirmininkas — Joseph Cannon), kuriedu labai atydziai klausėsi Bergerio argumentų, vietomis aplaudirudami. Už sidegdamas vietomis, Bergeris akcentavo savo kalbą vokiška tarpe, tečiaus tas dar labiau patraukė klausytojų domą. Kad geriau girdėti ir kiekviemą išsitarimą suprasti, atstovai susikuopino kaip galima arčiau aplink kalbėtojų.

Ypatingai demokratai, kurių kongrese didžiama, didziavosi Bergerio prakalba ir karštai aplaudiravo, kadangi Bergeris pasakė, jog tikriausiu neišmanymu yra laikyti laisvą prekybą už blėdingą kraštui. Tuomi Bergeris mat sukričiuoja republikonų principus, laikančius uždarytus rubežius įvežamiem prekiam iš užsienio, ir lyg kad pritarė demokratų reikalavimams atidarymo rubežių prekybai. Taipgi apreiškė, kad paremia demokratų reikalavimą revizijos muito ant vilnų; kadangi eina keliu socialinės politiškos evoliucijos, kadangi tendencija to yra panaikinimas senų tarifos prie tarų ir panaikinimas sienų, atskiriančių viena nuo kitos tau-

tas.

«Tarifoje nera to, ką vadina protekeija darbininkų, kalbėjo Bergeris. «Tie muitiniai mainikavimai ir taisymai nersiškia nieko daugiau, kaip tik baimę prieš darbininkų klesą, o siekiu to yra nubovijimas ir užmigdymas balsujančių darbininkų. Darbininkas, norintis pasirupinti savo apsaugą, priverstas papildyti kokį prasižengimą, pavogti, pasigerti bei užkliudyti viešą ramumą, o tuomet jau apsauga ir globa greit buna suteikta šaltojoj bei kriminale. Darbininkai apsaugoja save patįs streikais ir boikotais, bet tas Jungt. Valstijų viršiausio teismo pripažinta už piktadarystę ir darbininkams save apsaugoti nuo skriaudų yra užginta. Vienok viliuosi, jog darbininkų klesa nesiliaus besinaudojusi tomis primonėmis savo apsaugos dėlei.

«Pirmu kartu mano gyvenime», sako Bergeris, «sutinku su nuomone teisėjo Gary, kuris reikalauja, kad federalinė valdžia skirtų kainas produktams, o ne trustai. Tas veda prie suvisuomeninimo trustų».

Redaktorių atsilaukimas.

15, 16 ir 17 d. liepos š.m. įvyks Scranton'e, Pa. lietuvių laikraštinkų II-sis suvažiavimas, kurių Liet. Spaudos D-jos sekretorius Dr. Šliupo kviesta ir lietuvių inteligentai. Surišdami įvyksiantį suvažiavimą su plačiais visuomenės reikalais ir laukdami iš jo bent pamato tvirtam visų Amerikos lietuvių inteligentų įryšiui, mes iš savo pusės atsišaukiame į visus mūsų publicistus, laikraščių sądarbininkus, abelnai į visus Amerikos lietuvių inteligentus ir visuomenės veikėjus, kviesdami juos suvažiavimam.

REDAKTORIAI: «Lietuvos», «Kataliko», «Draugo», «Kovos», «Vien. Lietuvninkų» J.O.Širvydas, «Tėvynės» V.K.Račkauskas, «Keleivio», «Darb. Vilties».

«Kova» yra leidžiama organizacijos, ta organizacija, kaip leidėjas, ligšiol nėra surišta su Spaudos D-ja ir todėl Sp. D-jos II-me suvažiavime «Kova» nebus atstovaujama, nes Redakcija ir Administracija nėra įgaliotomis savarankiškai daryti kokius-nors sąryšius bei kompromisus. Tečiaus link inteligentų, publicistų ir laikraščių bendradarbių sąryšio dėl pridabojimo laikraštijnės etikos mielai sutinkame ir pritariame.

«Kovos» Redakcija.

Leonidas Andriejev.

Taip buvo.

Sulietuvino, Barabošius.

IV.

Jau tapo panaikinta tukstantmetinė monarchija. Atskiras balsų skaitymas buvo nereikalingas: pakilo visi kaip vienas, kurie tik buvo tautos atstovų susirinkime. Pakilo ir tas sergantis atsovas, kurį atnešė ir pasodino ant kedės: prilaikomas draugų ir jis ištiesė savo senas ligotas kojas ir pakilo kaip augštas išdžiuvęs kelmas, kuris atsiremia ant jaunų dviejų medelių.

— Respublika priimta vienbalsiai — pranešė vienas iš susirinkusiųjų.

Visi stovi. Praslinko minutė, antra; ant gatvių skamba išdidų džiaugsmo šauksmai — bet čia valdo kapų tylą, ir nuliudę, labai rimti žmonės stovi taip iškilmingai, tarsi sustingę. Prieš ką jie taip iškilmingai stovi? Karaliaus ne-

bėra, nebėra nė dievo, dangiškojo karaliaus ir patvaldžio— jau seniai nėra ir jis yra nuverstas nuo savo dangiškojo sosto. Jie stovi prieš laisvę. Senasis atstovas, kuriam nuo senumo visada drebėdavo galva, dabar pakėlė galvą vikriai, išdidžiai ir pastumė draugus į šalį— jis stovi vienas be kitų pagalbos, laisvė padarė stebuklą! Seniai jau užmiršę verkti tie žmonės, kurie pergyveno priespaudą, maištus ir kraujo juras, bet dabar jie verkia.

Salėj viešpatavo tyła. Už langų trenksmas. Jis įgaudamas spėką ir platybę, paima švelnesnį budą dėlei savo vienodumo ir galingumo. Dabar laisvi yra visi žmonės. Laisvas yra mirštantis, laisvas gimstantis, laisvas yra gyvenantis. Panaikinta to vieno žmogaus paslaptingoji jiega, kuri per ilgus metašimčius laikė liaudį po vergijos jungu; sugriuvę yra tamsieji kalėjimų murai ir virš galvų atspindi šviesus, gražus laisvės dangus.

— Laisvė!— pratarė vienas tyliu ir švelniu balsu, tarsi ištardamas mylimos mergaitės vardą.

— Laisvė!— sušuko kitas, perimtas neapsakomo džiaugsmo.

— Laisvė!— tarškina geležis.

— Laisvė!— skambino stygos.

— Laisvė!— šniokščia tukstančiais balsų jura.

Senasis atstovas numirė. Jo širdis negalėjo išlaikyti neapsakomo džiaugsmo ir sustojo; jo paskutinis atsidusėjas buvo -- laisvė. Laimingiausias žmogus; jis nusinėšė į kelių slepeningą valstiją begalinį sapną apie jaunutę laisvę.

Mieste laukė sumišimų ir betvarkės, bet nieko tam panašaus nebuvo. Laisvės spindulėlis įkvėpė jiems prakilnumą ir jie tapo ramūs, doriški ir meilūs kaip jaunos mergaitės. Ir nešoko ir beveik nedainavo. Tiktai žvalgėsi vienas į kitą ir širdingai, meiliai glamonėjosi vos tik paliesdami rankomis: kaip yra malonu glamonėti laisvą žmogų ir žiūrėti jam į akis! Ir nė vieno nepakorė. Atsirado tiktai vienas silpnaprotis, kuris viduryje minios šaukė: lai gyvuoja Dvidešimtas! Jis susiglostė usus ir rengėsi su liaudžia į aštrią kovą. Kai—kurie norėjo paliesti jį, bet kiti, didžiuma, tiktai nusistebėjo ir su žingeidumu pradėjo prisiziūrėti į šaukėją, kaip prieplaukoj, kada susirinkę buriai žmonių žingėdžiai apžiuri iš Brazilijos atveštą bezdžionę.

Ir paleido jį.

Dvidešimtąjį atsiminė tiktai naktį. Piliečių nedidelis burelis, kuris jokiū būdu negalėjo persiskirti su taja diena ir buvo nutaręs klaidžioti po gatves iki rytiui, atsiminė Dvidešimtąjį ir skubinau traukė pilies link. Juoda pilis, beveik visiškai susiliejo su tamsiuoju dangum ir tame momente, kada prisiartino piliečiai, nurijo vieną žvaigždėlę. Maža mirganti žvaigždėlė prisiartino pirstamsios minios, sumirgėjo ir vėl greitai dingo tamsybės valstijoje. Per du mažus pilies langelius, pasirodė silpna lempų šviesa — ten sargai sergėti valdoną.

Laikrodis išmusė dvi.

— Ar jis žino, ar ne?— klausė tulas iš prisiartinusiųjų, žiurėdamas į tamsiąją pilį, ir laukė atsakymo. Nuo muro at-

siskyrė juodas šešėlis ir tyliu pavargusiu balsu atsakė: — jis miega, piliečiai.

— Kas tamista esi? Tamista mane išgąsdinai, nes eini taip tyliai kaip katinas.

Iš visų pusių prisivienijo daugiau tamsių šešėlių.

— Kodėl tyli? Jeigu esi šmėkla, tai dingk ant vietos: tautos atstovų seimas panaikino šmėklas.

Bet nepažįstamasis ir vėl tokiu pat pavargusiu balsu atsakė:

— Męs sergstime valdoną.

— Ar jūs išrinkot komuną?

— Ne. Męs patįs. Musų čia yra trisdešimts šeši žmonės. Pirmiau buvo trisdešimts septyni, bet vienas numirė. Męs sergstime valdoną. Jau du mėnesiai kaip čia prie šitų murų gyvename. Męs esame pavargę.

— Liaudis jums bus dėkinga. Ar jūs žinote, kas šiandien atsitiko?

— Taip, męs kai—ką girdėjome. Męs sergstim patvaldį.

— Kaip, dabar yra respublika — laisvė?

— Taip, męs sergstime valdoną. Męs esame pavargę.

— Pasibučiuosime, broliai!

Šaltos lupos prisispaudė prie prisiartinusiųjų šiltų lupų.

— Męs esame pavargę. Jis yra taip apgavingas ir pavojingas. Męs žiurime dieną ir naktį į visus langus ir duris. Aš žiuriu, žiuriu į tą langą: jūs jo da nerasite. Jūs sakot: laisvė? Tai yra puiku. Bet męs privalome stoti į savo vietas. Bukit ramūs, piliečiai; jis miega. Męs kas valanda gaunam žinias. Jis miega.

šešėliai sujudėjo -- atsitraukė -- pražuvo, tarsi būtų jėgę į tamsiąją pilį. Juoda pilis tapo, tarytum dar augtesnė ir nuo bokšto viršūnės iki miesto išdriekė juodas debesys. Rodėsi, kad bokštas auga ir ištisia rankas. Per tamsą prasižėrė šviesos spindulėlis ir užgėso — rodėsi, kad koks signalas. Debesys užklojo miestą ir nuo lempų žibėjimo įgavo gelsvą spalvą; pradėjo linoti lietus. Viešpatavo tyła ir neramumas.

Ar ištikro jis miega?

V.

Praslinko dar kelios dienos pilnos jaunų, saldžių laisvės jausmų ir vėl išnaujo pradėjo pasirodyti kaip juodos gislės ant balto marmuro, tamsūs neužsitikėjimo ir baimės ruožai. Valdonas ramiai buvo suėmęs žinią, kad jam atima valdymo tiesas — kaip gali būti ramus žmogus, kuriam atima sostą, jeigu jis nemano apie ką naują ir baisų? Ir kaip gali būti rami liaudis, jeigu tarpe jos gyvena kaž—kas miglotas ir apdovanotas savotiška galinguma jiega? Nuverstas nuo sosto jis ir pasirodo pavojingu; apkalintas, jis liuosai parodo savo galę, kuri auga sulyginant su atstumu.

Žemė, kuri, iš arti žiurint išrodo juoda, tampa mirgančia žvaigžde, jeigu į ją žvalgais nuo begalinės mėlynės... Ir net arti yra žmonės, kurie verkia dėl jo kančių. Tapo patėmyta moteriškė, kuri bučiavo karalienei ranką; matė, kaip tulas vergas šluostėsi ašaras; girdėjo kalbėtoją, kuris at-

kartojo, kad reikia pasigailėti. Tarsi jis ir dabar nebutų laimingesnis už tukstančius žmonių, kurie niekuomet nėra matę šviesos ir kuriuos vėl ir vėl nori aukauti vergijos aukurui. Kas gali užtikrinti, kad rytoj liaudis nesugrįž prie savo pirmesnės beprotystės ir neis maldauti atleidimo ir išnauro nepastatyto sosto, kurio sugriovimas reikalavo tiek daug vargo ir skausmo!

Su rustumu ir baime liaudis klausosi tautos atstovų kalbų. Keistos kalbos išnauro gąsdina! Kalba apie jo nepaliečiamybę — apie tai, kad jis yra nepaliečiamas; kad jo negalima teisti, kaip teisias visus; kad jo negalima bausti, kaip baudžia visus; kad jo negalima nužudyti, nes jis karalius. Taip, tai karaliai dar tebegyvoja pasaulyje! Ir vis tai kalba, prisiegdami liaudžiai ir laisvei, žmonės, kurie paeina iš tų pačių liaudies sluoksnių, kuriuos taip pasibaisėtina išnaudojo ir vergino karaliaus įjega. Aklumas grėsia pražute!

Didžiama krypta karaliaus pusėn, rodos, kad gelsvas debesys, kuris artinosi nuo pilies bokšto, apsupo liaudies proto žinyčią ir taisosi smaugti jaunutę laisvę. Liudnumas ir sumišimas pripildė kitų širdis ir daugelis rankų griebėsi už ginklo: geriau mirti sykiu su Brutu, negu gyventi su Oktavianu! — pasklsta šauksmai, pilni mirtino rustumo.

— Jūs norite, idant valstijoj būtų tik vienas žmogus ir 35 milijonai gyvulių.

Taip, jie nori to. Jie tyli nuleidę akis: jie yra pavargę kovoti, pavargę geisti — ir jų pavargime, jų žiovojime, jų negyvoje, bet stebėtinai įtekmingose kalbose jau vaizdinasi sosto linijos. Artinas mirtis laisvei.

Bet, štai! Pasigirdo žemės dundėjimas. Eina, tarsi milžiniškus bugnus trenkdami. Tram! — tram! — tram!... Eina priemiestin. Tram! — tram! — tram!... Eina apginti laisvę! Ram! — ram! — ram!... Ar išdavikams? Tram! — tram! — tram!... Mirtis judošiams!

— Liaudis meldžia leidimo defiliuot tautos atstovų seimą. Bet ar yra galima sulaikyt vulkano išsiveržimą? Kas drįs pasakyti žemės drebėjimui: iki čia, o ne toliau?

Jau stovi priemiestyj. Veidai kaip žemė. Krutinės nuogos. Stebėtina gyvas ir nesulaikomas judėjimas. Chaotiškoji minia maršuoja. Tram! — tram! — tram!... Akys žiba kaip ugnies kibirkštys. Lazdos, kirviai ir dalgiai. Vyrų, moterų ir kūdikiai. Tram! — tram! — tram!...

— Lai gyvuoja tautos atstovai! Lai gyvuoja laisvė! Mirtis išdavikams!

Atstovai, linkterėdami galvas, nusišypso, suraukia kaktas. Galva svaigsta nuo tokio margo, begalinio judėjimo. Visi veidai palieka panašų viens į kitą; visi riksmi susilieja į vieną harmonišką šauksmą; žingsnių atbalsis išsiklausos lyg lietaus lašų taškėjimas į stogą — jis žmogų migdo, silpnina noro spėkas ir trukdo mąstymą. Tarytum milžiniškos slogos ir neapsakomai dideli lietaus lašai.

Tram! — tram! — tram!...

Eina valanda, eina dvi ir trys. Prisiartina naktis. Raudoni žiburiai tveria aušrą. Abejos durys ir tos, per kurias liaudis įeina, ir tos, per kurias ji išeina — yra juodos kaip

dvi išsižioję gerklės. Tiems, kurie prie durų sėdi, rodosi, kad jie būtų ant tilto, kuris jau pradeda plaukti. O kartais vėl gimsta aiški, gyva mintis: tai ši yra ta liaudis! Ir išdumamas ir spėkų pilni troškimai didžios dar nematytos laisvės. Laisva liaudis — kokios laimės!

Tram! — tram! — tram!...

Jau aštuonios valandos kaip jie eina ir vis dar nemoto galo. Iš abiejų pusių — ir iš tos, iš kurios liaudis eina, ir iš tos, kur ji dingsta, skamba revoliucijoniška daina. Žodžiai vos tik galima suprasti; aiškiai girdisi tik tiktai muzikos taktai, kaip krinta ir vėl pakyla; aptyla ir vėl išnauro skamba:

Prie ginklo, ei! Tėvynės sunys!

Laiks savo tiesas mums apginti!

Jie žengia pirmyn.

Balsavimas nereikalingas. Dar sykį išgelbėta laisvė.

(T. B.)

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieriaus, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas. Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų paaiškinimų ir pamokinių. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados būt patalpinios.

KENSINGTON, Ill. LSS. 137 kuopos veikimas. Užbaigus žieminį sezoną veikimo, galima jau pasakyti kas yra nuveikta ar surengta. Minėtos kuopos veikimas persitolo šiaip:

Per visą žiemą surengta 3 vakarai su perstatymais (leista: «Alkani žmonės», «Žmonės», «Penktas prisakymas» ir «Vagis»). Apart to, šioji kuopa surengė vakarus su perstatymais šiose vietose: East Chicago «Žmonės», So. Chicago «Kovo už laisvę» ir Chicago «Kriaučius» ir «Penktas prisakymas». Prelekcijos 2, prakalbų 7.

Taipgi kuopa striopiai dalyvavo miesto valdybos rinkimuose, varydami agitaciją, rengdami tam tikslui prakalbas, platindama lapelius (tuluose dalykuose kuopa viršijo šiame atvejuje net pačių anglų veikimą).

Iš rudens, rengė kas antrą subatvakarį dikusijas, bet vėliaus likosi pertraukta.

Turi savo nemazą knygyną: (knygyno vieta 345 E. Kensington Ave.), kurio padidinimui neseniai paskyrė \$30 gautus už lošimą nuo Gedemino Draugystės.

Vasarą gi rengia 2 pikniku. Pirmą su LMD Aidu, kuris įvyks Liepos 9 dieną, M. Repšo darže, 123 Union Ave., West Pulman, Ill., pusė pelno skiriama pastatymui socialistų salės, kurią visų tautų socialistai sujungtomis spėkomis čia stato.

Dabargi pradėjo rengti prakalbas ir ant gatvių. Prakasbos atsibuna kas subatos vakarą, nuo 5 val., ant kampo 107 gatvės ir Curtis Ave. Roseland, Ill.

Toks tai veikimas LSS. 137 kuopos, kuri teturi vos 36 narius (buvo daugiau, bet dėlei bedarbės, dauguma išvažinėjo).

Kuopa laiko susirinkimus kas 1 ir 15 d. kievieno mėnesio, J.S. Nezelskio svet., 163 E. 115 th St.

Pas mus dabar didelė bedarbė. Pullman Car Co., kur daugiausiai lietuviai dirba, kasdien atleidžia darbininkus. Todėl lai niekas iš darbininkų nevažiuoja čion jieškoti darbo, nes jo nėra.

Viens iš daugelio.

SAJUNGOS REIKALAI.

V. K-to Referendumas Nr. 1.

V.K-tui: 1) Kadangi sulyg dabartinių įstatymų (žr. V Sus. Protokole pasekmes paragrafo 28, «Kovos» N24, 10m.) Administracija negali atsakyti nuo išdavimo kuopoms (nors ir syki) ant bargo literatūra, per ką kuopos įsiskolina; ir 2) kadangi tos Sąjungai skolingos kuopos nemano atsisteisti savo skolą už literatūrą, per ką S-gai prisieina išieškoti laiko beraginant skolinguosius, tad dėlei išsvengimo tų nelemtų įsiskolinimų ir raginimų, mes 105 kuopa savo mėnesiniame susirinkime, laikytame 30 Gruodžio p.m., nutarėm paduoti sekantį įnešimą, kad:

Kuopos, kurios ima literatūrą iš «Kovos» Administracijos, turi užsimokėti iš kalno.

LSS. 105 kp. K-tas

Org. A. Petronis Rašt. A. Adomavičius Išd. A. Sabaliauckas

Šitas įnešimas perėjo per V.K-to referendumą ir balsai pasidalijo šiaip:

Už įnešimą:

III rajono J. Baltušis

IV » S. Pauža ir J. Šukys

V » L.S. Kupčinskas ir J. Grudzinskas

IX » F. Drutchas

Prieš įnešimą:

I rajono J. V. Stalioraitis

III » F. K. Vabalas

Tokiu būdu įnešimas priimtas 6 balsais prieš 2.

V.K-to narių sutrumpintos nuomonės:

J.V. Stalioraitis: Kadangi įvedus tokią tvarką Administracijoje, reikalaujantis literatūros turėtų pirma klausti, kiek jį prekiuoja, nes kartais už knygeles duodama nuošimtis, tokiu būdu nė kiek nesumažėtų, ir 2) kadangi įvedama tokią tvarką, nors ir prašalintume skolininkus, bet kartu sumažintume ir skaičių reikalaujančių, todėl balsuoju prieš.

J. Bulota: Paduodu, kad tas dalykas būtų atidėtas iki LSS. Susivažiavimo ir tenai bus parankiau apsvarstyti.

J. Grudzinskas: Sumanymas dėlei parsitraukimo kuopoje literatūros paprastai būna vieno kuopos nario ir jam nurodžius kiti visi pritaria; bet kuomet prisieina sudėt kolektą už knygas, kad apmokėt už jas, vietoj pritarimo pasitraukia iš kuopos ir gimdo suirutę. Balsuoju už įnešimą.

Shenandoah, Pa. 18 VI, 11. LSS. V.K-to Sek. L.S. Kupčinskas.

L.S.S. Centro Sekretorius Aug. Purvis.

Philad'a, Pa. 24, VI, '11.

V.K-to Referendumas No. 2.

V.K-tui. Kadangi S-gos organą «Kovą» pavedėm organauti «M.P. Rateliui» ir kadangi visuomenei ir patiems MPR. nariams nežinant Centro valdybos antrašų, negalima nieko tokio kaip organizacijai nuveikti, todėl įnešu:

Kad kiekvienam «Kovos» numeryje būtų garsinama «Moksla-

civių Paskolės Ratelio» Centro valdybos antrašai.

LSS. P.K. narys J.S. Pruselaitis.

Šis įnešimas perėjo per V.K. referendumą ir balsai pasidalijo šiaip:

Už įnešimą:

II rajono J. Bulota

III » J. Baltušis

IV » J. Šukys

V » L.S. Kupčinskas ir J. Grudzinskas

IX » J. Drutchas

Prieš įnešimą:

I rajono J. Stalioraitis

III » F. K. Vabalas

IV » S. Pauža

Tokiu būdu įnešimas priimtas 6 balsais prieš 3.

Sutrumpintos V.K-to narių nuomonės:

J.V. Stalioraitis: Kadangi dėl stokos vietos «Kovoje» S-gos viršininkų adresai labai retai tegarsinama ir kadangi įnešime pasakyta «kiekvienam «Kovos» numeryje», todėl balsuoju prieš.

F.K. Vabalas: Kadangi M.P. Ratelis yra atskira organizacija, tai ne Sąjungos reikalas spręst svetimus reikalus.

S. Pauža: Jeigu mes išleidžiame organą, o pavest kitiems ir kas numeris talpint MPR. viršininkų antrašus, tai jau perdaug. Jeigu į mėnesį kartą arba rečiau, tada balsuočiau už. Bet sulyg įnešimo balsuoju prieš.

Shenandoah, Pa. 20 VI 11. LSS. V.K-to Sek. L.S. Kupčinskas.

Philad., Pa. 24, VI. 11. LSS. Centro Sekr. Aug. Purvis.

Pildančiojo Komiteto Tarimas No. 17.

Kadangi dar niekur nesimato, kad R.R.K. Iždininkas*), taipgi ir «Kovos» Adm. būtų po kaucija, kaip V.K. ir P.K. tarta, todėl nutariame:

1) C. Sekretorius turi užklausti tų įstaigų, kurių pareiga buvo tuomi rūpinties, ar jos išpildė tą reikalavimą; 2) Jei dar nebūtų išpildę, tai C. Sekr. turi paraginti tą atlikti bėgyje 10 dienų, po apskelbimui šio nutarimo.

New York City, 17 VI, 11.

Waterbury, Conn. 19 VI, 11. LSS P.K. tas

Wilmerding, Pa. 23 VI, 11.

Philad'a, Pa. 29, VI, '11.

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N 18.

LSS. 19 kp. savo susirinkime, laikytame March 17 š.m., nutarė paduoda P.K-tui įnešimą, kad:

Referendumas apie prisidėjimą prie Socialist Party būtų atidėtas iki VI Susivažiavimo.

LSS. 19 kp. Komitetas

Org. A. Dagys Sek. P. Mačys Išd. J. Šukys.

Brooklyn, N.Y. Apr. 12.

Balsuojame už 19 kuopos įnešimą.

N.Y. City, 13 VI, 11.

Waterbury, Ct. 16 VI, 11. L.S.S. P.K-as

Wilmerding, Pa. ?

LSS. Centro Sekretorius Aug. Purvis.

Philad'a, Pa. 29 VI, 11.

Apie naują skyrių.

Visuomet yra gerai žinoti savo veikimą, kas veikiama ir kas nuveikta. Tas paskatintų ir veikiančias kuopas labiau veikti, nes matydamos, kad ir kitos kuopos veikia, būtų drausės ir pačios daugiau veikty, arba net neužsileistų kitoms

*) R.R.K. Ižd. užsistatė kauciją ir paliudijimas pasiūstas P.K-tui. C.Sek.

kuopoms veikime, o ir nieko neveikiančios arba nežinančios kaip veikti irgi nurodytu keliu ir budus veikimui ir jos pradėtų drauge veikti.

Kad patirti veikimą, mano nuomone gerai būtų įvesti «Kovo» naują skyrių: «Iš LSS. kuopų gyvenimo ir veikimo». Ten turėtų būti talpinamos kuopų apyskaitos iš savo veikimo (panašiai kaip šiame numeryje blystanti korespondencija iš Kensington, Ill.).

Paprastos korespondencijos, pranešančios apie vieną ar kitą kokį veikimą, toli neparodo abelno veikimo kuopų.

Mano nuomone žinios tame skyriuje turėtų užverti:

1) Kiek kuopos (ar per metus, ar per pusę metų) likosi surengta vakaru, prelekcijų, paskaitų ir tt.. Jei vakarai su perstatymais buvo, tai kokie veikalai lošti.

2) Ar turi savo knygynus, kiek knygynuose yra knygų, kiek žmonių jas skaito, ar skaito ir pašaliniai žmonės, jei skaito, tai kiek, (už kokį nors laiką). Tą sužinot labai lengva, nes tik reikia suskaičiuoti knygos paimtas knygas. Taipgi kiek knygų jie perskaitė.

3) Ar turi savo skaityklą. Kiek žmonių į dieną atsilanko į skaityklą?

4) Kiek kuopoje pilnai užsimokėjusių narių, kaip tankiai laiko susirinkimus, kiek į susirinkimą atsilanko narių ir tt.. Žodžiu viską, kas paliečia kuopos veikimą ir gyvenimą.

Dabar daromoji LSSA. statistika, anaipol negali užgandinti, nes ji neparodys mūsų veikimo, o tik narių kultūrinį kilimą, antra, ji ir nepilna bus, nes daugiausia buvo daroma ant susirinkimų, o į susirinkimus anaipol nevėsi lankosi.

Bet įvedus į «Kovą» abelno veikimo apyskaitų skyrių, reikėtų pačioms kuopoms suvesti ir siųsti «Kovai». Bet manau, kad tokis darbas neapsunkytų kuopų ir kuopos pasi-stengtų išpildyti jį.

K. J. V a l y s.

Ar nereikalingas būtų redaktoriui pagelbininkas?

Kas yra arčiau «Kovo» stovėjęs, galėjo lengvai užtėmyti, kad redaktorius, turėdamas per daug darbo prie pačios «Kovo» užpildymo, toli neatlieka pilnai savo darbo, kokis yra skiriamas redakcijai (abelnai pas mus nė vieno laikraščio redakcijos neatlieka savo darbų atsakančiai). Nekaltas čia redaktorius, kuriam ir be to su užpildymu pačios «Kovo» darbo yra daug ir nuo jo daugiau jokiū būdu negalima reikalauti. Bet kuopos dar neužsiganėdina. Tai reikalauja šiokių ar tokių nurodymų link veikimo, tai kitko. Reikėtų parinti šiokias ar tokias žinias iš kuopų gyvenimo ir veikimo, reikėtų nurodinėti veikimo budus, etc., kurių dabar redaktorius dėlei stokos laiko jukių būdu negali to daryti. O ką per laikraštį parašius, ypatingai renkant žinias, ar ką kitą, tankiausiai neatneša jokios naudos, nes kol į kuopą stačiai neatsikreipsi, tol nieko nesulauksi. Čia jau ne redaktoriaus kaltė, kad kuopos tokios neveiklios ir kad kiekvienai kuopai reikia rašyti atskiri laišškai, bet visgi tas faktas. Ir

šiandien tas neišvengtina.

Tokių darbų atlikimui yra Literatiškas Komitetas. Kad pas mus, kur veikime buna 3 ar daugiau (o jei daugiau žmonių, tai mažiau veikiama), tai paprastai nieko neatlieka.

Štai geras pavyzdys iš L. K-to veikimo. Dar pirmą užimsiant vietą L. K-te, buvo pleista pora tarimų tik raštų patalpinimo (apie tų tarimų pasiuntimą patyriau iš vatiškų šaltinių ir nuo ypataų nepriklausančių prie L. K.). Man užėmus vietą nebuvo jokių susinešimų tarpe L. K. narių ir tų tarimų, taipgi neprisiejo matyti ir dar ligoninematyt. Matyt kur užkliuvo. Turbut ir nepasirodys daugiau. Toks turbut veikimas ir pasiliks.

Todėl tą darbą reikėtų pavesti vienai ypatai. Ypata, jei ji tik norės, galės tame atvejuje daugiau nuveikti negu kelios ypatos išsklaidytos po visas Jungtines Valstijas. Reikėtų redaktoriaus pagelbininko. Tuosyk ant redaktorių pečių gulėtų vien tik užpildymas «Kovo», redaktorių turėtų daugiau laiko geriau atlikti savo darbą, o kitą ką atliktų jo pagelbininkas. Tuomet ir pats veikimas būtų kitokias, nes galima būtų centrui, ypatingai redakcijai labiau siartint su kuopomis, kas labai reikalinga, antra, pačios kuopos gautų visokias žinias apie veikimą, patarimus, galėtų kalbėtis atsisauci ir galėtų kopoms paskaitas surankioti išsiuntinėti, tokiu būdu atliktų ir organizatyvišką darbą. tt.. O L. Komitetas, nuo kurio daug ir negalima tikėtis, turėtų sau sprendžia po senovei, apie išleidžiamus raštus ir «Kovo» turinį.

Aš manau, kad tarpe sąjungiečių atsirastų draugų, kurie užimtų redaktoriaus pagelbininko vietą ir be jokio ypatingo mokesčio, apmokant tik išlaidas, padarytas savo darbu Sąjungai.

Butų geistina, kad centraliniai K-tai ar LSS. VI žiavimas tuos dalykus akalbėtų be ypatingų paraginimų oficiališku keliu priduoūt įnešimų.

K. J. V a l y s.

RAJONU REIKALAI.

Protokolas.

X-tos konferencijos, VI rajono, Mass. valstijos, laikytos Lynne, Mass, Berzelio 18 dieną, 1911 m. Pasiuntiniai buvo su mandatais nuo šių kuopų:

60 kp. So. Boston, J. Barzdzevičius ir M. Kapočiuo; 40 kp. Worcester, L. Grikštas; 89 kp. Gardner, J. Klingga; 163 kp. Salem, K. Bačiunas; 159 kp. E. Cambridge, R. Grigalunas; 71 kp. Cambridgeport, J. Plokštis ir A. Levickas; 17 kp. Brocton, H. Stankus, P. Radziavičius ir M. Baronas; 133 kp. Norwood, M. Akelaitis ir J. Babilas; 67 kp. Brighton, J. Gabalas ir J. Trainavičius; 162 kp. Boston, J. Bukantis. Organizatorius J.P. Raulinaitis ir sekretorius P. Ketvirtis. V. Samuolini, 61 kp., prašant dalyvauti konferencijoje, suteikta balsas.

Konferencijos vedėjais išrinkta šie draugai: pirmas J. Plokštis, sekretorium P. J. Babilas. Protokolas pereinantis

konferencijos priimtas, Raportai nuo org., sek, ir kasle-
iaus priimti. Skaitytas laiškas nuo finansų sekretoriaus E.
Alminavičiūtės, kuriame paduoda rezignaciją, tapo priimta.
Laiškas J. Klingos varde 89 kuopos, priimtas

Nutarimai rajono reikaluose:

1) Kad rajonas siųstų delegatus į VI-tą LSS. susivažia-
vimą ir kad proporcingai būtų apmokėtos lėšos delega-
tų nuo kiekvieno sanario Mass. rajono. Išrinktas už delega-
tą susivažiavimam J. P. Raulinaitis.

2) Kad kuopų sekretoriai prižiūrėtų geriau, idant uždy-
są sąnariams, kurie neužsimokėję ilgą laiką, nebūtų siunti-
jami «Kovai».

3) Kad atvėsus vasaros karščiams, Mass. rajonas išdirb-
tų programą paskaitų ir diskusijų ir bent vieną prelegentą tu-
rėti, kuris galėtų važinėti po po Mass. rajoną, skaitydamas
paskaitas ir diskusuot, tą turėtų surasti budą X rajono kon-
ferencija. Vienbalsiai nutarta, kad kaslink agitacijos būtų
palikta kuopų autonomijai t. y., kad kuopos pačios per save
gituotųsi.

4) Vietoj atsakiusio finansų sekretoriaus E. Almina-
vičiūtės, tapo išrinktas J. Plokštis.

5) Knygos kasieriaus, kad būtų peržiūrėtos prieš atei-
ančią konferenciją tos kuopos, kur atsibus konferencija ir
nt konferencijos, kad būtų išduotas raportas.

6) Knygos, kurios liko nuo Mass. rajono knygyno, nu-
arta išdalyti kuopoms, o kuopos už išparduotas knygas, kad
ugrąžintų į rajono išdą pinigus.

7) Kad kuopos, kurios yra skolingos rajonui, tuojaus
atsiteistų su rajonu.

8) Nutarta, kad būtų patalpintas visas protokolas «Ko-
voj» išimant, kas nesiriša su sąjunga ir kuopoms. Nutarta,
ad Mass. rajono nariai mokėtų kas metai po 10 c. rajono
eikalams. Šis nutarimas turi eiti per visas kuopas dėl nu-
alsavimo per referendum.

Sekančią konferenciją nutarta laikyti Norwoode 11 bal-
ų už, prieš 8. Protokolas tapo priimtas vienbalsiai.

Pirmininkas, J. P l o k š t i s.

Sekretorius, P. J. B a b i l a s.

Įnešimai LSS. VI susivažiavimui, kad tie įnešimai bus
aduoti suvažiavimui pirma negu galėjo tilpti «Kovoj», to-
él dėl sužėdijimo vietos organe bereikalingai netalpinu.

R e d.

Mūsų reikalai.

1-mo rajono Connecticut valstijos kuopų sekretoriams ir
augams.

Berzelio 20 dieną, likosi išsiuntinėta protokolai raj. XI
konferencijos, tat kurie negavot, malonėkit atsišaukti.

Kuopų komitetams likėtina sušaukti skaitlingus susirin-
imus Liepos mėnesyje, nes protokolas eis visuotinu balsa-
imu, kiekvienas poragrafas atskirai balsuosis. Konferenci-
tarimai, lytinti visą sąjungą netilps į organą pirmiaus,
ėgu bus sugrąžintos blankos ir sutaisytas rezultatas.

Kuopos silprai gyvuojančios: 16, 27 ir 38, malonėkit
kaip galint palaikyti, kad neišskriktų, o vasaros karščiams
praslinkus, pradėsim darbuoties su prakalboms, o gal pasi-
seks sudrutinti.

Draugai, buvusieji rajono komitetuos, gal randasi pas
jus rajno reikluose laiškų ar šiaip kokių dokumentų, malo-
nėkite prisijusti, nes stengiuosi užvesti archivą, ko ligšiol
visai pas mus nėra.

1-mo rajono Sek. V. T. J o k y m a s.

71 William St.

Wallingford, Conn.

Illinois rajonui ir jo kuopoms.

Turbūt nerasime nė vieno rajono, kuris taip miegotų,
kaip Illinois rajonas. Miega jis sau ir niekuom nesirupina.
Nežinai žmogus, ar yra valdyba, ar yra nuo Ill. rajono narys
V. K-te, ar dar gyvas rajonas. Konferencijų nėra nuo 1908
metų. Perrinkt valdybą vos dasimeldė rajono organizatorius,
jokių susišėsimų su rajono valdyba nėra. Taippat miega ir
pačios kuopos.

Buvo bandoma rajoną skelt į dvi dalis. Įnešė Chicagos
suvienytos kuopos, atkartojų įnešimą 137 kuopa, o balsų
nuo kuopų kaip nėra, taip nėra. Rodosi, kad visos kuopos
taip ir nuklampojo Illinois pelkėse, kad nė jokios savo gyvy-
bės negali apreikšti. Turbut laukia, kad patįs kepti karve-
liai padėtų į gerklę skristi. Bet turbūt to nesulauks, nes
niekas to nesulaukė ir dar niekam kepti karveliai patįs į
burną neskrido (jei bant tik Maižiui, bet ir tam reikėjo pa-
čiam išsikępti). Ir ko laukia ir ko sulauks kuopos taip mie-
godamos? Turbut laukia, kad kas atėjęs išliuosuotų «iš po
sunkios kapitalizmo letenos». O gal žmonės nesąjaučia soci-
jalizmui? Ne. Vienas mano draugas, kuris tik ką išvažinė-
jo veik visą Illinois valstiją, darbo bejieškodamas, pasakojo,
kad žmonės socializmui labai sąjaučią ir kad visur labai leng-
va sutverti LSS. kuopas, reikia tik organizatoriaus, kuris pra-
dėtų darbą. Tais organizatoriais (jei jau rajonas pats neišsi-
gali užlaikyti per nekurį laiką organizatoriaus), galėtų būti
šeiminikščios kuopos, kurios savo apielinkeje galėtų organi-
zuoti kituose miesteliuose žmones.

O dabar tik Pietinėje dalyje gyvuoja net 6 kuopos (East
St. Louis, Collinsville, Maryville, Pana, Springvale ir Spring-
field). Beabejo yra ir daugiau, bet kitos man nežinomos, o
šios paminėtos, išskiriant Springvally ir Maryvalle kuopos,
dalyvavo ir rajono konferencijoj, 1908 m. E. St. Louis. Yra
kuopos ir vidurinėj dalyja, o šiaurinėj rajono dalyj gana tvir-
tos kuopos. Ar tos visos kuopos negalėtų suorganizuoti dar
tiek kuopų? Lengvai gali, tik reikia norėti.

Dabar tiess, Ill. valstijoj bedarbė, bet už kelių mėne-
sių vėl darbai pagerės, o antra pačios pabaigos bedarbės ir
nesulauksime taip greit. Ir dėl organizatyviško darbo laukt
bedarbės pabaigos nėra ko, nes jos taip greit nesulauksime.
Bet reikia dar smarkiau veikti, idant darbininkai greičiau
suprastų savo reikalus, greičiau prisirengtų kovai-revolcijai
(kuri visgi Amerikoj nešvengtina ir jos ilgai neprisieis lauk-
ti), kad tam laikui būtų prisirengę, apsišarvavę žinysta ir
gerai suprastų savo reikalus.

Dėlto mes turime vienyti darbininkus į organizacijas, aiškinti jiems jų pačių reikalus, o nepalikti juos nežinystėje, lyg pasigailėdami jiems atiduoti tą ką, mes žinome.

Nuo kitų apšvietimo, nuo kitų klesų kovos supratimo, nuo visų darbininkų apšvietimo, priklauso ir mūsų gerbuvis ir mūsų pačių ateitis. Nes tik tas, kuris žino už ką kovoja ir kaip kovoti, tik organizuotas darbininkas gali mums padėti, o neorganizuotas, nesusipratęs darbininkas tik gali kliudyti mūsų darbui. Todėl organizuodami darbininkus, juos šviesdami mes nešame ir sau gerovę, tik dėl savo labo veikiame, idant ir mums (o drauge ir visiems darbininkams) ateitų šviesesnė diena. O kuo greičiau suorganizuosime darbininkus, kuo greičiau juos supažindinsime su mūsų reikalais, tuo greičiau ateis taip laukiamoji šviesesnė diena.

Todėl, draugai organizuokime, tverkime kuopas, visur kur tik galime, kad neliktų nė vieno miestilio, kur tik nors keli lietuviai randasi be LSS. kuopos, kad nebutų nė vienas žmogus, kuris nežinotų apie savo reiklus, nes mus devyza: «Visų šalių darbininkai vienykitės!»

K. J. V a l y s.

ADRESAI

L. S. S. kuopų viršininkų

Sekretoriai kuopų, kurių adresai netelstingai pagarsinti, arba visai neri, lai tuoj atelsaukta pas C.Sekretorių.

- 1 kuopa, Philadelphia, Pa.
J. Lellonis, 1815 E. Moyamensing Ave.
- 2 kp. Scranton, Pa.
J. Šunckis, 1115 Blair Ave.
- 3 k. Cleveland, Ohio,
J.K.Burokas, 1204 St. Clair ave. NE
- 4 kp. Chicago, Ill.
J. Jurgellonis 1701 So. Canal st.
- 5 kp. New Britain, Conn.
J. Stankella 27 Millart str
- 6 kp. Pittsburg, Pa.
John Kazlauskas, 2308 5th Ave.
- 7 kp. Rochester, N. Y.
J. V. Michelson, Box 389
- 8 kp. Donora, Pa.
J. Kupstas box 130
- 9 kp. Wilkes Barre, Pa.
J.W.Casper 273 Stanton str
- 11 kp. Newark, N. J.
A. Žolynas 211 Jefferson St.
- 13 kp. Taylorville, Ill.
A. Augulis, Box 98
- 14 kp. Baltimore, Md.
P.Grinius 704 W. Lombard str
- 15 kp. Minersville, Pa.
J. Ramanauskas Box 538
- 16 kp. Meriden, Conn.
K. Liutkus 71 Pine St.
- 17 kp. Brookton, Mass.
F.Šukys, 221 Ames St.
- 18 kp. Collinsville, Ill.
A. Lietuvninkas Box 535
- 19 kp. Brooklyn, N. Y.
J. Saltis, 120 Grand St.
- 21 kp. Herrin, Ill.
P. Gedvilaitis, Box 522
- 22 kp. Chicago, Ill.
A.Ripkeviče 1702 Augusta str

- 23 kp. Spring Valley, Ill.
A. Krajauskas Box 484
- 24 kp. Plymouth, Pa.
V.Alyta 2004 Muld str
- 25 kp. Union City, Conn.
J.Martišius, 1 City 9011 str
- 28 kp. Shenandoah, Pa.
L.S.Kupčinskis 217 E. Centre str
- 29 kp. Springfield, Ill.
V.Černiauskas, 1711 E. Matheny ave.
- 30 kp. Yonkers, N. Y.
F. Navikas 131 Riverdale Ave.
- 31 kp. So. Bethlehem, Pa.
P. Bernukštis, 445 1/2 Apple st
- 32 kp. Pittston, Pa.
P.Kaušius 125 Grand ave
- 33 kp. Binghampton, N. Y.
M.Rainutis 32 Glenwood ave
- 34 kp. Waterbury, Conn.
K.Jakimavicz 775 Bank str
- 35 kp. Lost Creek, Pa.
J. Pužlauskas Box 114
- 36 kp. Bayonne, N. J.
A. Lukaitis, 75 E. 22nd St.
- 37 kp. Chicago, Ill.
B. Šidiškis 1735 N. Marshfield Ave.
- 38 kp. Bristol, Conn.
J. Veiveris Box 757
- 40 kp. Worcester, Mass.
?
- 41 kp. Bridgeport, Conn.
J. Burokas 38 R.R. Ave
- 42 kp. Easton, Pa.
A. J. Neris, Box 195
- 43 kp. Melrose Park, Ill.
?
- 44 kp. St. Louis, Mo.
J. Aukštakalnis, 1701 N. 7th St.
- 45 kp. Passaic, N. J.
P.Norkus, 25 Van Buren str
- 46 kp. Mahanoy City, Pa.
J. Vitkunus, Box 172
- 48 kp. Pana, Ill.
J. Dilbaitis, 18 N. State St.
- 49 kp. Hartford, Conn.
J.Kankalauskas 90 Sholden str
- 60 kp. McKees Rocks, Pa.
J.Janokaitis 114 W. Carson st
E.Pittsburg, Pa
- 51 kp. Grand Rapids, Mich.
J.Totoraitis 147 Divisjon st
- 52 kp. New York, N. Y.
P. Sinkus 625 Driggs ave
Brooklyn, N. Y
- 54 kp. Courtney, Pa.
D. Lekavičius Box 18
- 55 kp. Allegheny, Pa.
J. Stasevičius 1413 Page St.
- 56 kp. Youngstown, Ohio,
K. Kazlauskas, Box 291, Struthers, Ohio
- 57 kp. Wilmerding, Pa.
S. Ivanauskas 141 Middle ave
- 58 kp. Kenosha, Wis.
I. Bogvila 253 Nevell st.
- 59 kp. Jersey City, N. J.
J. Iškauskas 146 Morris str
- 60 kp. So. Boston, Mass.
Nap. Januška 242 Broadway
- 61 kp. W. Lynn, Mass.
J. Putis, 60 Linden str
- 62 kp. Riverton, Ill.
J. Rush P. O. Box 171
- 64 kp. Lawrence, Mass.
F. Juškevičia 99 1/2 Oak St.
- 65 kp. Paterson, N. J.
Ed. Kinders, 82 Keen St.
- 67 kp. Brighton, Mass.
P. Kliukšnas, 70 Market St
- 68 kp. Chester, Pa.
T. Tomkevičius, 31 Bevan St.
- 69 kp. Shaft, Pa.
K. Stankevičius Box 81
- 70 kp. Gilberton, Pa.
M. Dumblauskas, Box 107
- 71 kp. Cambridge, Mass.
J. Plokštys 20 School str
- 73 kp. W. Frankford, Ill.
A. Sprindžiūnas, P. O. Box 191
- 74 kp. Livingston, Ill.
P. K. Pačėsa Box 142
- 77 kp. Benld, Ill.
J. J. Guževičia Box 155
- 78 kp. Exeter Boro, Pa.
J. P. Čepulis 4 Valley Ave
- 79 kp. Girardville, Pa.
J. Mauručaitis, Bright Lumber Yard,
Ashland, Pa.
- 80 kp. Hazleton, Pa.
A.Šukis 103 N. Wyoming St.
- 81 kp. Chicago, Ill.
J.Naudzius 1567 Canalport ave
- 83 kp. So. Brooklyn, N. Y.
P. Repečka 292 Ellery str
- 84 kp. Montreal, Canada,
P.Gricius, Box 94 Sta. D
- 85 kp. Hyde Park, Mass.
L. Zavistavičius 216 Hydepark St.
- 86 kp. Stoughton, Mass.
J. Peldzius Box 1016
- 87 kp. East St. Louis, Ill.
M. Palevičius 1003 N. 9th st
- 88 kp. Homstead, Pa.
K. Kašeta Box 191
- 89 kp. Gardner, Mass.
D.J.Klynga 5 Baker str
- 90 kp. Rhone, Pa.
Ig. Sukys, P.O. Box 32
- 91 kp. Edwardsville, Pa.
Juozas Vaitulionis, 37 Morgan ave
- 93 kp. Braddock, Pa.
A. Rutkauskas, 1233 Washington Str
- 95 kp. Ashley, Pa.
P. Sinkevičius, 64 Cooke St.

- 97 kp. Manifold, Pa.
K. Juozupaitis
- 99 kp. Morgan & Cuddy, Pa.
J. Mankevičius
- 100 kp. Duquesne, Pa.
S. Balčiūnas 905 Hamilton
- 101 kp. Ellsworth, Pa.
S. Miernikas box 249
Bentley
- 103 kp. Tamaqua, Pa.
St. Milauckas 437 Willy
- 104 kp. Clinton, Ind.
Ant. Birautas
- 105 kp. Lewiston, Me.
K. Vilaniškis
- 106 kp. Maryville, Ill.
V. Katilinas
- 108 kp. Carnegie, Pa.
?
- 109 kp. Ambridge, Pa.
P. Brajus
- 110 kp. Centralia, Pa.
P. Butkus
- 111 kp. Orange, Mas.
J. Galunas, 35 Whitely
- 112 kp. Pierce, Ill.
Pr. Stiklins
- 113 kp. Burlington, N. J.
A. P. Vituris, 503 Linden
- 114 kp. Athol, Mass.
D. Taunis, 35 Essex
- 115 kp. Du Bois, Pa.
J. Montvila, box
- 116 kp. Detroit, Mich.
Bladas Naujokas 187 Harbourside
- 117 kp. East Pittsburg, Pa.
W. J. Markunas
- 118 kp. Sugar Notch, Pa.
S. Balčiūnas
- 119 kp. Milwaukee, Wis.
F. Beržanskis, 912 Alder
- 120 kp. Valparaiso, Ind.
?
- 121 kp. Beckemeyer, Ill.
J. Skrickis, P.O. B.
- 122 kp. Exeter, N. H.
J. Zolancas, 11 Charle
- 123 Aurora, Ill.
M. Paulauskas, 150 N. Broad
- 124 kp. Racine, Wis.
Ig. Maciulis, Bar
- 125 kp. Waukegan, Ill.
C. Stendar
- 126 kp. Chicago Heights, Ill.
J. K. Valinskas Lock box 74 Steg
- 127 kp. Old Forge, Pa.
V. Kriškūnas Box 218 Cap
- 128 kp. Cherry, Ill.
T. J. Žarnauskas
- 129 kp. Bridgewater, Mass.
S. Kirilis, Bar
- 131 kp. So. Omaha, Nebr.
K. Bakšas 3011
- 132 kp. Coal Centre, Pa.
St. Sarpollus
- 133 kp. Norwood, Mass.
M. Akelaitis 9 Har
- 134 kp. West Fitchburg, Mass.
V. J. Pazeolgauskas 22 Nor
- 135 kp. Lawrence, Mass.
J.J. Stakionis 107 Arlin
- 136 kp. Rumford Falls, Me.
J. Grušas

- 137 kp. Kensington, Ill.
K.J.Valys 249 Kensington ave
- 138 kp. Grand Works, Ill.
Aib. Astrauskas 3236 Emerald ave
Chicago, Ill.
- 139 kp. Middleboro, Mass.
K.Bartis, BOX 148
- 140 kp. Forest City, Pa.
J. Jančaitis, Box 86
- 141 kp. Athens Ill.
J. Žvingilas, Bo. 167
- 142 kp. Pawnee, Ill.
J. Yoga, box 71
- 143 kp. Williamstown, Pa.
R. Arminas, Box 7
- 144 kp. Haverhill, Mass.
J. Jurkūnas Box 370
- 145 kp. Wallingford, Conn.
J. Šarkauskas 40 East str
- 146 kp. Hartford, Ark.
K. Augaitis
- 147 kp. Elizabeth, N.J.
J. Baranauskas 300 First st.
- 148 kp. Denver, Colo.
M. Vekerotas, 4679 Pearl st
- 150 kp. W. Hanover, Mass.
J.J. Januševičius National F. Co.
- 151 kp. New Kensington, Pa.
K. Justinaičius Box 723
- 152 kp. Sheboygan, Wis.
Juozas Vosylius 1231 So. 7th str
- 153 kp. Wilson, Pa.
J. Mužeika box 242
- 154 kp. Schenectady, N.Y.
A.J. Gudzin, Box 703
- 155 kp. So. Chicago, Ill.
P. Simaitis, 8813 Commercial ave
- 156 kp. Beloit, Wis.
K. Didjurgis, 109 Prospect at
- 157 kp. Detroit, Mich.
F.M. Sūgžda, 308 Champlain st
Chicago, Ill.
- 158 kp. Chicago, Ill.
Al. Miclavičius 3225 Parnell av
- 159 kp. E. Cambridge, Mass.
P. Jurevičius 09 Porter str
- 160 kp. Des Moines, Ia.
J.D. Kasparka 110 E 10th str
- 161 kp. Kearny, N.J.
J. Mačulis
- 162 kp. Boston, Mass.
M. Kazlauskas 92 Salem str
- 163 kp. Salem, Mass.
V. Meškina 14 South str
- 164 kp. Westernport, Md.
J.K. Berbilas Box 238 Piedmont, W. Va

Mirusios kuopos:

- 26 kp. Westville, Ill.
- 39 kp. Los Angeles, Cal.
- 47 kp. New Philadelphia, Pa.
- 53 kp. St. Clair, Pa.
- 63 kp. Johnston City, Ill.
- 75 kp. Rockford, Ill.
- 76 kp. Seatonville, Ill.
- 82 kp. Niagara Falls, N. Y.
- 94 kp. Foxcroft, Me.
- 96 kp. Vandergrift, Pa.
- 98 kp. Elco, Pa.
- 102 kp. Lee Park, Pa.
- 107 kp. Coal Dale, Pa.
- 130 kp. Auburn, Me.

Atviras laiškas Beloit, Wis LSS. kuopai.

Gerbiamieji draugai! Gavone nuo jūsų laišką, kuriame rašo te, kad jūsų kuopelė silpnėja — svarbiausia, iš priežasties suvyli- mo kalbėtojo. Nemaloni tai žinia. Žinoma, jums irgi nesmagu. Bet nereikia nustoti vilties! Jei šis nepasisekimas sumažino jūsų viltį ir energiją, tai vėl iš naujo surinkite visas savo spėkas ir ne- duoti nusilpnėti jūsų pradėtam darbui — neduoti paimti darbinin- kų kuopeliai! Dabar Sąjungoj visi draugai smarkiai pradėjo veik- ti, neatsilikite nė jūs! Draugiškume ir vienybė, mūsų galybė! Su draugišku sveikinimu, Administracija.

Atydai LSS. 52 kuopos draugams

Draugai ir draugės! Susirinkimai bus laikomi pas K. Intą, 24 Renwick St., neroli kampo Canal St. New York City. Mėnesiniai susirinkimai atsibus kiekvieno mėnesio, kas antrą pėtnyčią 8 val. vakare. Sekantis susirinkimas atsibus 14 d. Lie- pos. Malonėkite atsilankyti, nes daug turime svarbių reikalų. Nepamirškite atsivesti ir savo draugus prisirašyti prie mūsų kuo- pos.

Sek. K.J. Intas.

Nepamirškite Chicagiečiai!

Sekatį ir kitus susirinkimus laikysime ne pirmą, bet antrą ne dėdienį kiekvieno mėnesio. Prasiidės 10 val. ryto, pas drg. J. Gi- rijotą, 1436 So. 48-th St. Sekantis susirinkimas atsibus 9 dieną Liepos, 10 val. ryte.

Draugai, neatidėkime į šalį laikymo susirinkimų, bet dar at- siveskit naujų dragų dėl prirrašymo, juk tai šventa priderystė kiekvieno socialisto. Stėngkimės ir nepamirškime.

Sek. A.L. Astrauskas.

Aukos kankiniui Vincui.

Ant baliaus Suv. kuopų Chicago—	\$7.91
S. Vosylius—	\$1.00
A. Bertulis—	25c.
Viso—	\$9.16

Aukos gauta ir bus perduota tam tikram komitetui.

Administracija.

NUO ADMINISTRACIJOS.

Įvedant administracijoje naujas knygas, perrašant iš senųjų, pasirodo, kad daug yra Sąjungai skolingų. Taigi, dabar visi sko- lingi, gaus laiškus. Kurie savo laiškų neduos mums jokios žinios per dvi savaitis, tiems bus sulaukyta «Kova». Taigi, malonėkite ūmai atsiliepti, kad nepertraukti «Kovos» siuntinėjimą. Gali pa- sitaikyti, kad gaus paraginantį laišką ir tie, kurie yra užsimokė- ję— kartais įvyksta klaida, tai malonėkite nepykti, bet tuoj pri- siųsti paliūdijimą, kad esate užsimokėję.

Kuopos, kurios yra skolingos centrui už mėnesinę mokesčių, būtinai turi šį mėnesį surinkti nuo skolingų draugų mokesčius ir prisiųsti, kurie neatsiteis, bus išbraukti iš sąjungos knygų.

Manome, kad skolingieji draugai nenorės nuskriausti Sąjun- gą, bet ūmai atsiteis.

Administracija.

J. BALTRUŠAITIS

Redaktorius, Dokumentų Rašytojas ir Pinigų Siuntėjas
2400 Fifth ave. :: :: :: :: :: :: :: :: :: PITTSBURG, PA.

Siunciu pinigus į visas svieto šalis, pagal teises, gau- tas nuo tarptautiško bankų susivienijimo. Greitai ir pigiai. Iš- siuntus į Lietuvą po 4 nedėlių gaunu priėmėjo kvitą ir pranešu siuntėjui, kada pinigai išmokėti. Išdirbu daviernasčius, išjieskau Lietuvoj paliktas dalls. Per mane galit ir laivakortes (šipkortes) gaut nebrangiai. Pinigų kainas prisilunčiu pareikalavus.

Patarimai draugiški ir be užmokesčio.

FARMOS! FARMOS!

Štai puiki proga įgyti Farmą! Žemė apgyventa 61 lietuvių farmerių. Šioj kolonijoje lietuviai turi suorganizavę Ukišką Drau- gystę palengvinimui ukininkavimo ir apdirbimui lauko, taipgi su- sišelpia laike ligos. Ši lietuvių kolonija randasi Lake Maisan pa- viete, Michigan valstijoje, vakariniame krašte palei ežerą Michigan prie pramoningų miestų ir miestelių; tarpe 4 gelžkelių, tarpais gražus tyro vandens upeliai ir žuvingi ežerėllai. Turime toje apie- linkėje pardavimui tūkstantį (1000) farmų, geros, derlingos žė- mės; ir pigios, geros žemės visokiems javams, daržovėms, sodams ir pievoms; pienininkystei, galvijų ir paukščių auginimui. Par- duodame pigiai, ant lengvų išmokėjimų. Gali pasirinkti kas kiek žemės nori. Prekė nuo \$10,00 iki \$25,00 už akrą. Norinti pirkti kreipkitės adresu:

ANTON KIEDIS,
Peacock, Lake Co., Michigan.

«KOVOS» Agentai.

- J. VISOCKIS
8139 Vincunas Road, Chicago, Ill
- FR. GOLUBICKI
Box 172, Melrose Park, Ill.
- J. MATJOŠAITIS
120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.
- MATT SENKUS
46 Knox St., Lewiston, Me.
- J. PETRIKIS
1514 Ross Ave., Scranton, Pa
- J. M. ŠIMKUS
4619 S. Ashland ave., Chicago, Ill.
- A. A. REKLAITIS
234 Wayne St., Jersey City, N. J.
- SIMON KARALIUS
842 Lenox St., Norwood, Mass.
- P. A. JETULEVIČIUS.
Mass. Gen. Hospital
O.P.D. Boston, Mass.
- V. STRIGAS.
3207 Salmon St., Philada, Pa.
- F. STASIUKELIS.
Box 1588, Fitchburg, Mass.
- J. A. TILINDIS.
1115 Exchange av. E. St. Louis, Ill.
- K. ARMINAS.
204 E. Main st. Plymouth, Pa.
- J. ZALANSKAS.
11 Charter, St E Xeter, N. H
- A. KALASKY
Box 1306, Renton, Wash.
- A. KAZEKEVIČIUS.
P.O. BOX 60, Edwards Ind.
- M.K. ŽVINGILAS.
R.F.D. Simsbur Conn
- V. K. RAČKAUSKAS
1401 N. Main Ave. Scranton, Pa.
- P. GLAVECKAS
635 W. Lombard St., Baltimore,
- J. KALAKAUSKAS
55½ Green St., Worcester, Mass.
- J. J. VAITKEVIČIUS
48 Walnut St, New Haven, Conn.
- J. BINDOKAITIS.
Henry St. Rochester N Y

Rusiškai-Amerikoniška
LINIJA

Vienatine be persedimo tarp
Amerikos ir Liepojaus (Rusija).

8½ d. Rotterdamą	11½ d. Liepojų
III Klesa \$20 00	III kl. \$30.00
II Klesa 45 00	II klesa 47 00
I Klesa 52 00	I klesa 62 00

Latvī š New Yorko īselna: „Birna“ — May 13; „Kursk“ — May 27 „Lithuania“ — June 10. Reikalanjant emulkesnų žlnų kreipktē pas mūšagentus arba pas Generališkaj agentą.

A. E. Johnson & Co.
Gen. Pass. Agent
27 Broadway New York.

Dr. Eva Katzman ::
Dr. James M. James
DENTISTAI KAI DA RUSIŠKAI
203 East Broadway
New York, N Y Tel 3123 Orchard

MOTERYS!

Čėdykit Pinigus,
Laiką ir Sveikatą
Nesikankinkite vasaros karščiuos su sunkiu, neparankiu prosu
Nusipirkit naujos galdynės prosą, jis gamina šilumą savyje vienodai.

Suprosinsite drapanas į pusę laiko su smagumu, geriau, parankiau ir dešimt kartų pigiau negu pagal senovišką būdą; beto succėdysite savo brangią sveikatą, pajėgas ir nervus. Prosinimas bus jum smagumu vietoj kankyne. Prosas šildomas viduryje su gasolinu ar alkoholiu. Geresnis ir pigesnis negu gazu ar elektra šildomas. Nereikia laukti kol prosas įkais, nereikia bėgti nuo pečiaus prie stalo ir atgal, nesudeginsi drapanų. Prosas šildo vienodai visą laiką. Šiluma galima reguliuoti kaip norima. Už vieną centą šildo per penkias valandas. Nepavoingas, švarus, be atsidaavimo. Galima varuoti kur tik norima: viduj, lauke po medžiais, ant porčiaus ar kelioneje. Visuomet gatavas. Pilnai gvarantuotas. Pigus. Užsimoka į tris mėnesius. Kaina tiktai \$4.00.

THE J. ILGAUDAS NOVELTY CO.
1613 S. Halsted St., Dept. K, Chicago.

50,000
KNYGU

Vysai Dykai Del Viru

BUK
VYRAS

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyru. Knyga ta prastais, suprastais žodziais pasaka kaip gal atgauti vyrkuma, isigyditi nuo uznudijima krauja arbasypili, nubiegima sieklos, patrotitu stypribe, pučkus ir kitus išmietimus, negromulavima, patrotitu stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, strictura ir vysas vyru lygas, gal buti išgidomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakis jums kodel jus kentat ir kaip galet galutinaj isigyditi. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsydave ilgo lajka tyrinejumu tu, specialisku lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, ing užpečetita konverta. Nesiusk nekokių piningu, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemiaus paduotu kuponn, katru siusk mums šendena.

DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., L 903 22 Fifth Avenue, Chicago:
Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prizadiejsma, aš noriečjau jog Tamista prisiustumei man vysai dykal vėna jusu knyga del vyru.
Vardas.....
Adresas;..... Steitas.....

VYRAI AR JUS SERGATE IR KENČIATE?

EIKITE PAS DAKTARĄ B. ULANSKĮ

Jis yra specialistu vyrų ligose. Jis išgydis jus nuo: pultekio, užsiveržimo (stricture), pullavimo (gleet), brantų, užsinuodijimo kraujo, nustojimo vyriškumo, sauzagystės, vericoeles, hidroceles. Gvarantuoju, jog išgydan kiekvieną ligonį. Patarimas už dyką. Ofiso val.: 9-11, 2-4 ir 7-9.

Dr. B. ULANSKI, 418 S. Broad st., Philadelphia, Pa.

Jei negalite ateiti, tai rašykite.

Naujas sceniškas veikalas
NETIKETAI

Komedija trijuose aktuose. Parašė Aglė.
Išleido Scenos Mylėtojai. Spauda «Kovos».

Labai lengvas perstatymui originališkas vaizdelis iš kaimiečių gyvenimo. Prekė 10c. Norintieji minėtą komediją perskaityt bei sulošt, kreipkitės į «Kovos» administraciją, o tuoj bus prisiųsta

LAISVOJI MINTIS

Vienintėlis mokslo ir literatūros iliustruotas mėnesinis laikraštis, talpinantis rimtus ir gerai apdirbtus straipsnius iš įvairių mokslo šakų: *historijos, kultūros historijos, gamtos mokslų, draugijinių mokslų ir t.p., kaip lygiai originališkai parašytas apysakas iš mūsų gyvenimo.* Kaina metams \$2.00, pusei metų \$1.00, į užsienį \$2.50:

Kas, prisiųsdamas mums prenumeratą, prisiųs iškirpęs ir ši apgarsinimą, tas gaus dovanas knygomis: užsirašantiems ant metų duodame knygų už \$1.00, užsirašantiems pusei metų — už 50c.

PASISKUBINKIT — DOVANAS NEILGAI TEDUOSIME.

Adresas: «LAISVOJI MINTIS» 1401 N. Main ave., SCRANTON, Pa.

Kelstone Phone Main 14-28.
Bell Phone Lombard 2506 A.
Dr. Philip ROVNO
423 Pine st. PHILAD., PA.
Priėmimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

Knygėlė ūkėsystės popieroms

Arba kaip tapti Suv. Valst. piliečiu. Pats vardas jau atsako už ją, todėl daug nereikia aiškinti. Prekė tik 25c. Reikalaujantiems daugiau, nuleidžiama nuošimtis. Atsišaukite į «Kovos» Administrciją.

SOCIJALDEMOKRATŲ MOKSLO PAMATAI

Parašė K. Kautsky. Iš vokiečių kalbos vertė P. Kovas. Pusl. 55, prekė 20c
Si knygėlė turėtų rasti kiekvienoj darbininko žmogaus grįtelėj, ir kiekvienas interesojuantis socializmo klausimu, privalo būtinai minėtą knygėlę nusipirkt ir perskaityt, nes tik tokius rastus skaitydamas darbininkas žmogus, gali gaut supratimą apie socializmo mokslą ir pažinti dabartinių netikusią išnaudojimo tvarką.

Reikalaujanti minėtos knygelės prisiųskit «Kovos» Adm. 20c, o tuoj apturėsite. Agentam nuleidžiama nuošimčiai.